

Til PMR
Fra Sekretær for PMR

Sakstype: Orienteringssak
Møtedato: 9. juni 2020
Notatdato: 24. mai 2020
Arkivsaksnummer: 2020/1598
Saksbehandler: Kristin Steen Slåttå

Oppdatering av emneinnhold, endringer av læringskrav/litteratur og aktuelt undervisningsmateriale til høsten 2020

Bakgrunn

- Administrasjonen har bedt ansvarlig faglærere sende inn forslag til endringer av emneinnhold for høsten 2020. De innmeldte endringene er alle innstilt av studieårsansvarlig og godkjent av prodekan for studier. Administrasjonen har publisert oppdaterte emnebeskrivelser, litteraturlister og læringskrav før fristen for publisering av semestersider for høsten 2020, som går på lufta i løpet av uke 24.

1. studieår

Det er innmeldt forslag om endring av litteratur for JUS1211 Juridisk metodelære.

2. studieår

JFEXFAC04; oppdatert litteratur, læringskrav og emnebeskrivelse
JUS2111 Statsforfatningsrett, folkerett og menneskerettigheter – Del: Internasjonale menneskerettigheter; oppdatert innførings- og tillegglitteratur
JUS2111 – Folkerett; oppdatert tillegglitteratur
JUS2211; oppdatert emnebeskrivelse

3. studieår

JUS3220 Rettshistorie; oppdatert emnebeskrivelse, læringskrav og hovedlitteratur

4. studieår: Ingen innmeldte endringer

Norske valgemner

JUS5070 Forhandlinger; oppdatert læringskrav og litteratur
JUS5590/JUR1590 Likestillings- og diskrimineringsrett; oppdatert emnebeskrivelse
JUS5810 Opphavsrett; oppdatert støttelitteratur
JUR1550/JUS5550 Helse rett; oppdatert emnebeskrivelse, eksamensform, læringskrav og litteratur
JUS5502/JUR1502/JUR1502K Lovgivningslære/klart lovspråk; oppdatert emnebeskrivelse, læringskrav og litteratur

Engelske valgemner

JUS5310/1310- Eu competition law; oppdatert emnebeskrivelse, læringskrav og litteratur

JUS5730/1730- International Humanitarian law; oppdatert litteratur, noe over sidetallsnormen

JUS5540: Public international law; oppdatert emnebeskrivelse, læringskrav og litteratur

JUS 5680: Internet Governance; oppdatert litteratur

JUS5690: Robot regulation;; oppdatert litteratur

JUS5903: Supreme courts; oppdatert emnebeskrivelse, læringskrav og litteratur

HUMR programmet:

HUMR5131 – Human Rights in History, Philosophy and Politics; oppdatert litteratur

HUMR5132 – Human Rights Law in Context; oppdatert litteratur

HUMR5502 – Dealing with Diversity: Human Rights Approaches to Ethnic Conflict; oppdatert litteratur

HUMR5191 - Human Rights Methodology: Research, Analysis and Thesis; oppdatert litteratur

Vedlegg

- Innsendte skjema med endringer

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS 1211

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttelitteratur)

Ola Mestad Rettens kilder og anvendelse, i Knophs Oversikt over Norges rett, 14. utgave, Oslo 2014, § 2

Erstattes med

Ola Mestad Rettens kilder og anvendelse, i Knophs Oversikt over Norges rett, 15. utgave, Oslo 2019, § 2

Kort om emnet (JUS2211)

Emnet består av fagområdene alminnelig forvaltningsrett (13 stp.), velferdsrett (7 stp.), miljørett (5 stp.) og EØS-rett (5 stp.) samt en semesteroppgave.

Alminnelig forvaltningsrett gir en oversikt over hva offentlig forvaltning er, og inneholder en grundig behandling av reglene som gjelder for forvaltningen og dens virksomhet på tvers av ulike samfunnsområder. Den omfatter både generelle saksbehandlingsregler og materielle regler og prinsipper.

Velferdsrett og miljørett hører til spesiell forvaltningsrett. I velferdsretten beskrives det materielle innholdet i ulike sider av velferdsstaten, både rettigheter til goder og tjenester og grensene for det offentliges adgang til å bruke tvang i helsevesen og barnevern. I miljøretten beskrives miljørettslige prinsipper og virkemidler. Både i velferdsretten og miljøretten behandles også regler for blant annet saksbehandling og domstolskontroll som avviker fra de alminnelige reglene.

I EØS-retten behandles de alminnelige reglene om de fire friheter, de krav EØS-avtalen stiller til nasjonal gjennomføring av EØS-rett, hvordan gjennomføringen faktisk har skjedd i Norge, og hvilken status gjennomførte og ikke-gjennomførte EØS-regler har i norsk rett.

Det er flere forbindelseslinjer mellom fagene i emnet, og fagene griper til dels inn i hverandre. De alminnelige forvaltningsrettslige reglene om kompetanse, saksbehandling, domstolskontroll og mer til gjelder også innenfor miljørett og velferdsrett. EØS-reglene har stor betydning for forvaltningen, både som generelle rammer for forvaltningens virksomhet og som sektorspesifikke krav på de aller fleste forvaltningsområder.

Semesteroppgaven legger til rette for fordypning i et oppgitt tema innenfor fagområdene alminnelig forvaltningsrett, velferdsrett, miljørett og EØS-rett. Ved å foreta en selvstendig utredning av en rettslig problemstilling får studentene både anvendt og reflektert kritisk over egen kunnskap om disse fagområdene. Gjennom arbeidet med oppgaven vil studentene også få trening i å skrive en tekst som må oppfylle akademiske krav til [kildebruk og referanser](#).

Emnet har en rekke forbindelser til JUS2111. Reglene som behandles i statsforfatningsretten, utgjør på mange måter grunnlaget for rettsreglene i alminnelig forvaltningsrett, miljørett og velferdsrett, mens folkeretten, inkludert internasjonale menneskerettigheter, oppstiller viktige rammer for innholdet i disse regelsettene. Forståelse av fagene på JUS2111 er dermed en forutsetning for å oppnå en god forståelse av fagene på JUS2211.

Emnet har også en rekke forbindelser til temaene som behandles i JFEXFAC. Blant annet gir de normative perspektivene på rettens funksjoner og verdigrunnlag grunnlag for en dypere forståelse av fagområdene på JUS2211, mens de analytiske perspektivene fra språk- og argumentasjonsteori samt de kritiske perspektivene på retten gir verktøy og innsikter som er nyttige ved skrivingen av semesteroppgaven.

Hva lærer du?

Kunnskaper

Etter endt emne skal studenten ha god forståelse av de grunnleggende sidene ved forvaltningsrett, EØS-rett, velferdsrett og miljørett og av sammenhengen mellom disse.

Ferdigheter

Studenten skal etter endt emne kunne bruke rettsreglene i EØS- og offentligrettslige fag på faglig forsvarlig vis ved å føre muntlige og skriftlige juridiske resonneringer basert på anerkjent juridisk metode. Det innebærer å identifisere rettsspørsmål, stille spørsmål klart og tydelig, skille mellom spørsmål som ligner hverandre, men som er forskjellige, samt ha vurderingsevne og selvstendighet til å:

- drøfte praktiske rettslige problemstillinger i samsvar med fagtradisjonen,
- vurdere om rettsreglene er hensiktsmessige, og vurdere alternativer til gjeldende rett, samt
- skrive selvstendige analyser og vurderinger i form av betenkninger og korte essays, på en måte som oppfyller akademiske krav til [kildebruk og referanser](#).

Generell kompetanse

Etter endt emne skal studenten kunne arbeide med forvaltningsrettslige spørsmål i forvaltningsorganer og andre institusjoner, domstoler og advokatvirksomhet.

Opptak og adgangsregulering

Emnet inngår i studieprogrammet [Rettsvitenskap \(jus\) \(master - 5 år\)](#). Du søker opptak til studieprogrammet gjennom Samordna opptak.

For å delta på emnets kurs-/seminarundervisning må du [søke om plass via Studentweb innen gitte frister](#).

Forkunnskaper

Obligatoriske forkunnskaper

- Bestått [EXPHIL03 – Examen philosophicum](#)
- Bestått [JUS1111 – Privatrett I](#) og [JUS1211 – Privatrett II](#) (alternativt bestått eksamen i [JUR1000 – 1. avdeling, masterstudiet i rettsvitenskap \(nedlagt\)](#))

Anbefalte forkunnskaper

Gjennomført [JUS2111 – Statsforfatningsrett, folkerett og menneskerettigheter](#) og [JFEXFAC04 – Examen facultatum - rettsvitenskapelig variant](#)

Overlappende emner

- 30 studiepoeng overlapp mot [JUR2000 – 2. avdeling, masterstudiet i rettsvitenskap \(nedlagt\)](#)
- 30 studiepoeng overlapp mot [JUOFFG – Offentlig rett grunnfag \(nedlagt\)](#)

Foreldelse av tidligere eksamen

Juseksamener eldre enn 10 år vil ikke godskrives i [Rettsvitenskap \(jus\) \(master - 5 år\)](#). Regelen gjelder fra og med vår 2013.

Det gjøres følgende unntak:

Hvis slike eldre eksamener inngår sammen med juseksamener som er yngre enn 10 år, vil de kunne godskrives i studiet.

Undervisning

Forelesninger, kurs oppgavegjennomgang og [problembasert læring \(PBL\)](#)

Emnet inneholder et **obligatorisk arbeidskrav** i form av deltakelse på kurs i bruk av databaser for EØS-rettslige kilder. Gjennomført og godkjent øvelse er en forutsetning for å kunne gå opp til eksamen i emnet. Kurset gis ved Fakultetsbiblioteket.

[Les mer om obligatorisk undervisning](#)

Obligatorisk undervisning er konsentrert til en kortere periode.

Tidligere godkjente obligatoriske arbeidskrav på emnet JUS2211 foreldes ikke.

Adgang til undervisning

Regler for [Adgang til undervisning finner du i programbeskrivelsen](#)

Se programbeskrivelse for [Rettsvitenskap \(jus\) \(master - 5 år\)](#) om gjentak av obligatorisk undervisning som ikke er godkjent, eller etter stryk ved eksamen.

Eksamen

Fra og med våren 2019 består eksamen i emnet av to deler:

- En semesteroppgave på mellom 3 500 og 4 500 ord, med karakterregel B/IB
- 4 timers skriftlig digital skoleeksamen med karakterregel A–F

Alle eksamenselementene må gjennomføres og bestås i løpet av samme studiesemester for å bestå emnet som helhet. Ved gjentak må begge eksamenselementer gjennomføres og bestås i gjentaksemesteret.

Endelig karakter i emnet er karakteren som oppnås på skoleeksamen.

Eksamenstemaet kan også omfatte obligatoriske og anbefalte forkunnskaper.

Les her for å se [hva som regnes som fusk på semesteroppgaven.](#)

[Tidligere eksamensoppgaver](#)

Hjelpemidler

Emnet har digitale hjelpemidler i Lovdata Pro eksamensmodus.

Det kan medbringes inntil to eksemplarer av alminnelig (ikke juridisk) rettskrivningsordbok, uavhengig av språk/målform. Innarbeidelser er ikke tillatt.

Ingen andre hjelpemidler er tillatt under eksamen.

Eksamensspråk

Eksamensoppgaven er på norsk. Du kan svare på norsk, svensk eller dansk.

Karakterskala

Emnet bruker karakterskala fra A til F, der A er beste karakter og F er stryk. Les mer om [karakterskalaen](#).

For semesteroppgaven brukes karakterskala bestått/ikke bestått. For å oppnå resultatet bestått må man oppfylle kravene til læringsutbytte slik det fremgår av emnebeskrivelsen, og ha tilfredsstillende kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Begrunnelse og klage

- [Begrunnelse og klage](#)

Du kan påklage karaktervedtaket på semesteroppgaven og skoleeksamen uavhengig av hverandre.

Adgang til ny eller utsatt eksamen

- [Syk på eksamen](#)
- [Utsatt eksamen](#)
- [Ta eksamen på nytt](#)
- [Egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen for studenter på masterstudiet i rettsvitenskap](#)

Dersom du skal gjenta dette emnet må du gjenta alle eksamenselementene i gjentaksemesteret. Du kan ikke velge å gjenta kun ett eksamenselement og kombinere det med ett annet eksamenselement fra ett tidligere semester.

Trekk fra eksamen

Det er mulig å ta eksamen i emnet inntil tre ganger. Dersom du [trekker deg fra eksamen](#) etter fristen eller under eksamen, bruker du et eksamensforsøk.

Studenter som går på mastestudiet i rettsvitenskap har [egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen](#).

Tilrettelagt eksamen

Søknadskjema, krav og frist for [tilrettelagt eksamen](#).

Evaluering av emnet

Vi gjennomfører fortløpende evaluering av emnet, og med jevne mellomrom ber vi studentene delta i en mer omfattende evaluering.

Studiedekan

Jeg viser til eposten under fra ansvarlig faglærer for JFEXFAC Markus Jerkø. Bakgrunnen for forslagene til endret pensum, læringskrav og emnebeskrivelse er resultatene fra den periodevise emneevalueringen. Evalueringen viste et klart behov for å gjøre endringer i faget. Jeg registrerer at alle faglærerne er orientert om emneevalueringen og har gitt egne innspill til en evaluering av faget initiert av ansvarlig faglærer. Jeg merker meg også at det er avholdt et møte mellom faglærerne der det var enighet om hovedtrekkene i forslaget referert under. På denne bakgrunn innstiller jeg i samsvar med forslaget fra ansvarlig faglærer. Jeg har likevel to merknader:

1) Dette bør ses som det første trinnet i oppfølgingen av evalueringen av JFEXFAC. Faget bør gjennomgås i sin helhet i lys av den periodevise emneevalueringen. I denne gjennomgåelsen bør det legges til rette for innspill også fra andre enn faglærergruppen, ikke minst studentene.

2) I den videre utvikling av faget er det særlig viktig at ansvarlig faglærer arbeider for å oppfylle instruksjonen punkt 4.2 om å sikre "god kjønnsmessig balanse blant forfatterne oppsatt som hovedlitteratur" og at "aktuelle kjønnsperspektiver inkluderes i faget".

Jeg har forstått det slik at disse merknadene er godt i samsvar med planene ansvarlig faglærer har for videre utvikling av faget.

Med hilsen

Jon Christian Fløysvik Nordrum
Ansvarlig 2. studieår

-----Original Message-----

From: Markus Jerkø <markus.jerko@jus.uio.no>

Sent: Tuesday, May 19, 2020 1:07 PM

To: Jon Christian Fløysvik Nordrum <j.c.f.nordrum@jus.uio.no>; Tarjei Bekkedal <tarjei.bekkedal@jus.uio.no>

Cc: Kristin Steen Slåttå <k.s.slatta@jus.uio.no>; Anders Westbye <anders.westbye@jus.uio.no>

Subject: Endringer for JFEXFAC fra høstsemesteret 2020

Hei,

Som tidligere annonsert ønsker jeg gjennomført endringer i JFEXFAC f.o.m. høsten 2020. Dette som ledd i oppfølgingen av den periodiske emneevalueringen av emnet H19. Slik jeg oppsummerte i min periodiske emnerapport til PMR:

«Emneevalueringen høsten 2019 avdekket betydelig misnøye blant studentene med hensyn til emnets pensum, læringskrav og undervisning. Et hovedinntrykk er at studentene synes pensum er for omfattende og komplisert og undervisningen mangelfull. Faget har også lenge slitt med dårlig oppmøte og et 'statusproblem'. Dette er noe jeg som ansvarlig faglærer tar på alvor.»

Jeg har hatt flere runder med faglærerne om dette, i samsvar med instruksen for ansvarlig faglærer mv. punkt 4, med et avsluttende møte på Zoom. Referat fra møtet, hvor alle faglærerne var enige, er vedlagt. Her ble følgende punkter tatt opp:

1. Vurderingsform

Det er allerede bestemt at eksamen H20 skal gå som 4 timer hjemmeeksamen (5 timer har vært det vanlige for JFEXFAC), som omgjøres til skoleeksamen dersom Silurveien åpner. I begge tilfeller bedømmes eksamen med vanlige bokstavkarakterer.

I tillegg innføres det for H20 en obligatorisk skriftlig innlevering på mellom 800 og 1200 ord som må bestås for å kunne avlegge eksamen.

En reduksjon av skoleeksamen fra 5 til 4 timer, med innføring av et obligatorisk element, er i samsvar med mitt forslag i emnerapporten til PMR, som ble skrevet før korona-utbruddet. Om erfaringene med ordningen er gode, vil vi vurdere å videreføre ordningen kommende semestre, så fremt mulig.

2. Undervisning

Følgende endringer i undervisningstilbudet gjøres fra H20:

- Antallet kursgrupper reduseres fra 10 til 6.
- Antallet dobbelttimer kursundervisning økes fra 7 til 9.
- Det innføres en fakultetsoppgave i JFEXFAC.

Disse endringene anser jeg som helt nødvendige for at vi skal kunne gi et adekvat undervisningstilbud i emnet. Kostnadsbesparelsen ved å redusere antallet kursgrupper bør kunne dekke utgiftene til flere undervisningstimer og fakultetsoppgaven.

Jeg har også spilt inn til Jon Christian at tidspunktene for undervisningen i JFEXFAC – fordelt på ulike deler av semesteret – antagelig har medvirket til enda svakere deltagelse blant studentene. Det er derfor ønskelig at vi på neste ansvarlig faglærer-møte vurderer endringer i undervisningstimeplanen.

3. Pensum, læringskrav og emnebeskrivelse

For å imøtekomme problemene med et for omfattende og vanskelig pensum, som vil kunne bli særlig utfordrende ved digital undervisning H20, var det enighet om å foreta visse reduksjoner i pensum. Det var også behov for å reformulere læringskravene slik at sammenhenger mellom ulike deler av faget blir tydeligere kommunisert til studentene.

Vedlagt er forslag til revidert angivelse av pensum/læringskrav og emnebeskrivelse. Det er Jon Christian som må innstille disse.

Kristin og Anders: Jeg har ikke endret punktet om eksamen i emnebeskrivelsen. Jeg vet ikke om dere har noen standardformuleringer dere har pleid å bruke, eller som dere skal bruke for H20. Her bør det altså settes inn informasjon om 4 timers eksamen og en skriftlig innlevering i samsvar med det overnevnte. Jeg må også få avklart med Kristin bl.a. hva vi gjør med den skriftlige innleveringen.

Vennlig hilsen

Markus

Kort om emnet (JFEXFAC04)

Emnet inngår i 2. studieår i studieprogrammet [Rettsvitenskap \(jus\) \(master - 5 år\)](#).

På den ene side presenterer emnet en rekke analytiske perspektiver og verktøy som kan bidra til en dypere forståelse av rett og rettslig argumentasjon. I språk- og argumentasjonsteori ser vi blant annet på årsaker til tolkningsproblemer, legaldefinisjoner og ulike argument-typer. I normteorien blir du kjent med ulike typer normer, som plikt- og kompetansenormer samt avveiningsnormer, og forholdet mellom normer og verdier og rettigheter.

På den annen side presenterer emnet normative og kritiske perspektiver på retten som gir grunnlag for dypere forståelse og kritisk refleksjon over rettens innhold og utforming. Her ser vi blant annet på rettens funksjoner og rettsstatens verdigrunnlag, på ulike former for kritikk av retten, både internt og eksternt, og på hvilke forbindelseslinjer det er mellom rett og moral.

Temaene kan sies å utgjøre elementer i en juridisk allmenndannelse. De analytiske og kritiske ferdighetene man opparbeider gjennom emnet, er relevante for forståelsen av rett og rettslig argumentasjon på alle trinn av studiet. De normative perspektivene, ikke minst om rettens

legitimitet og verdigrunnlag, har allikevel en særlig nær forbindelse til, og kan bidra til en dypere forståelse av, temaer på JUS2111 – Statsforfatningsrett, folkerett og menneskerettigheter.

Hva lærer du?

Kunnskap

Etter endt emne skal du ha oppnådd kunnskap om:

- Språkets rolle i jussen og sentrale språkteoretiske begreper og skillelinjer
- Sentrale normbegreper og andre sider ved vårt rettsspråk
- Elementær argumentasjonsteori
- Rettens legitimitet og verdigrunnlag
- Ulike kritiske perspektiver på retten
- Forholdet mellom rett og moral

Ferdigheter

Etter endt emne skal du kunne:

- Identifisere ulike kilder til tolkningsproblemer
- Analysere ulike typer rettslige normer
- Analysere argumentasjon for deskriptive og normative standpunkter
- Vurdere rettsregler i lys av rettens funksjoner og verdigrunnlag
- Reflektere kritisk over rettens innhold og utforming
- Vurdere rettslige normer i lys av ulike etiske teorier

Generell kompetanse

Studenten skal gjennom tilegnelse av analytiske, normative og kritiske perspektiver kunne analysere og reflektere kritisk over rettsstoffet og rettslig argumentasjon innenfor øvrige deler av studiet.

Opptak og adgangsregulering

Emnet inngår i [Masterstudiet i rettsvitenskap](#).

Du kan melde deg til dette emnet dersom du har opptak til et studieprogram ved Universitetet i Oslo eller [opptak til enkeltemner](#).

Studenter med studierett på program eller enkeltemner må hvert semester søke [undervisningsopptak til emner i StudentWeb](#).

Forkunnskaper

Obligatoriske forkunnskaper

Ingen obligatoriske forkunnskaper utover generell studiekompetanse.

Overlappende emner

10 studiepoeng overlapp mot alle exfac-varianter som tilbys ved UiO (f.eks. HEXFAC1000, EXFAC03-AAS, SVEXFAC03).

I tillegg:

- **4 poeng overlapp** mot [HEXFAC2 – Examen facultatum del 2 \(nedlagt\)](#)
- **5 poeng overlapp** mot [HEXFAC1001 – Examen facultatum - del 1 \(nedlagt\)](#)
- **6 poeng overlapp** mot [HEXFAC1 – Examen facultatum del 1 \(nedlagt\)](#)

Exfac fra ekstern lærested?

[Les om godkjenning av eksterne eksamener ved Det juridiske fakultet.](#)

Undervisning

Undervisningen består av forelesninger og kurs, og må sees i sammenheng med egenstudier.

Eksamen

5 timer skriftlig digital skoleeksamen. Kandidatene skal skrive eksamen på PC og innleveringen er digital.

[Tidligere eksamensoppgaver](#)

Hjelpemidler

Emnet har digitale hjelpemidler i Lovdata Pro eksamensmodus.

Det kan medbringes inntil to eksemplarer av alminnelig (ikke juridisk) rettskrivningsordbok, uavhengig av språk/målform. Innarbeidelser er ikke tillatt.

Ingen andre hjelpemidler er tillatt under eksamen.

Eksamensspråk

Eksamensoppgaven er på norsk. Du kan svare på norsk, svensk eller dansk.

Karakterskala

Emnet bruker karakterskala fra A til F, der A er beste karakter og F er stryk. Les mer om [karakterskalaen](#).

Begrunnelse og klage

- [Begrunnelse og klage](#)

Adgang til ny eller utsatt eksamen

- [Syk på eksamen / utsatt eksamen](#)
- [Ta eksamen på nytt](#)
- [Egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen for studenter på masterstudiet i rettsvitenskap](#)

Trekk fra eksamen

Det er mulig å ta eksamen i emnet inntil tre ganger. Dersom du [trekker deg fra eksamen](#) etter fristen eller under eksamen, bruker du et eksamensforsøk.

Studenter som går på mastestudiet i rettsvitenskap har [egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen](#).

Tilrettelagt eksamen

Søknadskjema, krav og frist for [tilrettelagt eksamen](#).

Evaluering av emnet

Vi gjennomfører fortløpende evaluering av emnet, og med jevne mellomrom ber vi studentene delta i en mer omfattende evaluering.

Pensum/læringskrav

Fagbeskrivelse

I emnet presenteres ulike analytiske, normative og kritiske perspektiver som kan gi en dypere forståelse av rett og rettslig argumentasjon.

De analytiske perspektivene kan overordnet angis som:

- 1) Språkteori: språk, tolkning og definisjoner
- 2) Rettspråket: normer, verdier og rettigheter
- 3) Argumentasjonsteori

De normative og kritiske perspektivene kan overordnet angis som:

- 4) Rettens legitimitet og verdigrunnlag
- 5) Kritiske perspektiver på retten
- 6) Rett og moral

1) Språklig forståelse har avgjørende betydning både for vår erkjennelse og for all juridisk virksomhet; språket er på sett og vis juristens viktigste arbeidsverktøy. I språkteorien behandles sentrale språkteoretiske begreper og distinksjoner som gir en dypere forståelse av dette verktøyet, herunder sontringene mellom term og begrep samt deskriptive og normative utsagn, språklige årsaker til forskjellige tolkningsproblemer og ulike former for definisjoner.

2) Et annet overordnet tema er grunnbegrepene i rettspråket vårt. Her ser vi på ulike typer normer – som plikt-, kompetanse- og kvalifikasjonsnormer – og på hvordan normer forholder seg til andre former for normativitet, som verdier og rettigheter.

3) Argumentasjonsteori dreier seg om hvordan standpunkter kan begrunnes. Her blir man blant annet introdusert for begreper om ulike argument-typer, som kan brukes til å systematisere argumenter og til å analysere både deskriptiv og normativ argumentasjon.

4) Under temaet rettens legitimitet og verdigrunnlag behandles grunnleggende hensyn i retten, rettens funksjoner, grunnprinsipper i rettsstaten og dennes verdigrunnlag.

5) I kritiske perspektiver på retten ser vi hvordan retten kan bli gjenstand for både intern og ekstern kritikk. Vi tar opp ulike hovedtyper av kritiske argumenter samt historiske eksempler under disse som illustrerer forskjellige konfrontasjoner med makt og rett.

6) Et siste overordnet tema er rettens forhold til moralen. Hvilke likheter, forskjeller og forbindelseslinjer er det mellom rett og moral? Og kan vi erkjenne hva som moralsk sett er riktig, slik at vi kan vurdere rettsreglenes godhet? Her kommer vi inn på de tre posisjonene skandinavisk rettsrealisme, utilitarisme og kantiansk rettsfilosofi, som gir ulike vurderinger av dette spørsmålet.

Det er en rekke forbindelser mellom de ulike overordnede temaene. Språket er grunnleggende for all tenkning og argumentasjon, og det spiller en rolle ved formuleringen av normer og ved skillelinjene vi trekker mellom ulike typer normer. Språk og argumentasjon er også redskaper for, og kan bli gjenstand for, kritikk. Og en forståelse av rettens eget verdigrunnlag er avgjørende for å vurdere kritikk av rett og rettens forhold til moralen.

Læringskrav

Kunnskap

Språkteori: språk, tolkning og definisjoner

Studenten skal ha god forståelse av:

- Grunnleggende språkteoretiske begreper og distinksjoner
- Tolkning og årsaker til tolkningsproblemer
- Ulike former for definisjoner og deres egenskaper

Rettspråket: normer, verdier og rettigheter

Studenten skal ha god forståelse av:

- Hva normer er
- Pliktnormer og kompetansenormer
- Koblingsord og kvalifikasjonsnormer
- Forholdet mellom normteori og definisjonsteori
- Rettigheter
- Verdier
- Avveiningsnormer og retningslinjer

Argumentasjonsteori

Studenten skal ha god forståelse av:

- Grunnleggende argumentasjonsteoretiske begreper og sontringer

Rettens legitimitet og verdigrunnlag

Studenten skal ha god forståelse av:

- Grunnleggende hensyn i retten
- Rettens funksjoner og virkninger
- Rettsstatsideen og rettsstatens grunnprinsipper
- Rettsstatens verdigrunnlag

Kritiske perspektiver på retten

Studenten skal ha god forståelse av:

- Begrepet 'kritikk' og begrunnelser for kritikk
- Skillet mellom intern og ekstern kritikk av retten
- Hovedtyper av kritiske argumenter og eksempler under disse hovedtypene

Rett og moral

Studenten skal ha god forståelse av:

- De viktigste likheter, forskjeller og forbindelseslinjer mellom rett og moral
- Skillet mellom kognitivism og non-kognitivism
- Grunntrekk ved innholdet i og begrunnelsesmønsteret til
 - Skandinaviske rettsrealisme
 - Utilitarisme
 - Kantiansk rettsfilosofi

Ferdigheter

Følgende ferdigheter står sentralt i emnet:

- Å identifisere mulige tolkninger og ulike kilder til tolkningsproblemer
- Å analysere ulike typer rettslige normer og identifisere sammenhenger mellom normer, verdier og rettigheter

- Å analysere argumentasjon for deskriptive og normative standpunkter
- Å vurdere rettsregler og rettslige argumenter i lys av rettens funksjoner og verdier
- Å reflektere kritisk over rettens innhold og utforming
- Å vurdere rettslige normer i lys av ulike etiske teorier
- Å oppøve evne til kritisk refleksjon over egne formuleringsmåter og argumenter

Generell kompetanse

Studenten skal gjennom tilegnelse av analytiske perspektiver kunne analysere normer og argumentasjon innenfor øvrige deler av studiet og på andre livsområder.

Studenten skal gjennom tilegnelse av normative og kritiske perspektiver på retten kunne reflektere kritisk over innholdet i og utformingen av retten innenfor øvrige deler av studiet.

Litteratur

Hovedlitteratur

Læringskravene til temaene Språk teori: språk, tolkning og definisjoner og Argumentasjonsteori er dekket i følgende, alternative fremstillinger:

- Alf Petter Høgberg, *I språkets bilde – Elementære logiske emner i juridisk kontekst*, 3. utgave, Universitetsforlaget 2020, kapittel 1, 2, 3 og 5, med unntak for punkt 2.2.5 «om begrepet 'sannhet'».
- Eivind Kolflaath, *Språk og argumentasjon – med eksempler fra juss*, Fagbokforlaget 2004, kapittel 1–4.

Læringskravene til temaet Rettsspråket: normer, verdier og rettigheter er dekket i følgende fremstilling:

- Svein Eng, *Rettsfilosofi*, Universitetsforlaget 2007, del II punkt 1–3, 4.1–4.4.4 (1), 5.1–5.3.3, 6.1–6.2 og 7–8 (s. 29–91, 104–124, 128–138, 143–150 og 157–174).

Læringskravene til temaet Retten legitimitet og verdigrunnlag er dekket i følgende, som vil bli gjort tilgjengelig som kopiert tekstutdrag i Canvas:

- Synne Sæther Mæhle og Ragna Aarli, *Fra lov til rett*, 2. utgave, Gyldendal Juridisk 2017, kapittel 4 og 5 (s. 97–161).

Læringskravene til temaet Kritiske perspektiver på retten er dekket i:

- Svein Eng, *Rettsfilosofi*, Universitetsforlaget 2007, del III punkt 1 (s. 181–185), og
- Christoffer C. Eriksen, *Kritikk – Konfrontasjoner med makt og rett*, Universitetsforlaget 2016.

Læringskravene til temaet Rett og moral er dekket i:

- Svein Eng, *Rettsfilosofi*, Universitetsforlaget 2007, del IV A og del IV B kapittel 1 punkt 1.1–1.5, kapittel 2 punkt 2.1–2.4.2 og 2.6, kapittel 3, kapittel 4 punkt 4.1.1, 4.1.4, 4.2–4.4.2 og 4.5 og kapittel 5 (s. 229–260, 275–293, 312–347, 355–364, 372–377, 437–442).

Tilleggs litteratur

- Eivind Kolflaath, *Språk og argumentasjon – med eksempler fra juss*, Fagbokforlaget 2004. Bokens kapitler 5–7, om deskriptiv og normativ argumentasjon samt argumentasjonsanalyse gir en grundigere fremstilling av Argumentasjonsteori enn læringskravene forutsetter.
- Dagfinn Føllesdal og Lars Walløe: *Argumentasjonsteori, språk og vitenskapsfilosofi*, Universitetsforlaget 2000. Bokens kapittel 6, 7 og 9 gir en god fremstilling av temaer som behandles innenfor Språketeori: språk, tolkning og definisjoner.
- Svein Eng, *Rettsfilosofi*, Universitetsforlaget 2007. Bokens del III gir en alternativ fremstilling av enkelte av de grunnprinsipper og grunnverdier som er behandlet under Rettens legitimitet og verdigrunnlag. De sider fra bokens Del IV B kapittel 2 og 4 som ikke er oppført som hovedlitteratur, gir en dypere forståelse av skandinavisk rettsrealisme og kantiansk rettsfilosofi, under temaet Rett og moral.

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS2111 Statsforfatningsrett, folkerett og menneskerettigheter – Del: Internasjonale menneskerettigheter

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

Fyll inn

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Fyll inn

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Fyll inn

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

- Gjeldende bok under Innføringslitteratur (Andenæs/Bjørge, «Menneskerettene og oss») flyttes til tilleggslitteratur.
- Øvrige endringer under Innføringslitteratur:
 - Mads Andenæs, «Menneskerettene» i Knophs oversikt over Norges rett, 15. utg., 2019, s. 66-78.
 - Andrew Clapham, «Human Rights: A Very Short Introduction», Oxford University Press, 2015.
- Øvrige endringer under Tilleggslitteratur:
 - Følgende bok tas ut: Catarina Krause og Martin Scheinin (red.) "International Protection of Human Rights: A textbook" Åbo Akademi University Institute for Human Rights 2012
 - Følgende bøker føyes til:
 - Janneke Gerards, "General Principles of the European Convention on Human Rights", Cambridge University Press 2019
 - Rhona Smith, «International Human Rights Law», Oxford University Press, 9. utg., 2019

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Fyll inn

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Fyll inn

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Fyll inn

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Boken til Andenæs/Bjørge er både i omfang og innhold bedre egnet som tilleggslitteratur enn som innføringslitteratur. Andenæs' tekst i Knophs oversikt er godt egnet som innføringslitteratur, merk også at Knophs oversikt er innføringslitteratur i statsforfatningsrett samme semester (hvor det nå imidlertid er vist til 14. utgave i litteraturlisten på semestersiden, jeg antar at ansvarlig faglærer endrer dette). Andrew Claphams bok (<https://global.oup.com/academic/product/human-rights-a-very-short-introduction-9780198706168?cc=no&lang=en&#>) er en god innføringsbok, og den dekker andre emner enn hovedlitteraturen.

Læreboken til Krause og Scheinin har etter hvert blitt litt gammel, den er fragmentert, og selv om den er god på enkeltemner er boken som helhet lite egnet som litteratur på JUS2111, den er bedre egnet for viderekomne studenter. Rhona Smiths bok (<https://global.oup.com/ukhe/product/international-human-rights-law-9780198843672?cc=no&lang=en&#>) tas inn fordi det er en meget god engelskspråklig lærebok (som også brukes på MA-emner på fakultetet), som heller ikke har et avskrekkende omfang. Janeke Gerards' bok (<https://www.cambridge.org/core/books/general-principles-of-the-european-convention-on-human-rights/877ADF34A0E8C6E7747AC429EBC7BFF3>) er et utmerket supplement til annen litteratur ved å rette oppmerksomheten mot gjennomgående prinsipper snarere enn enkelrettigheter.

JUS2111 – Folkerett

Tilleggs litteratur

Tilleggs litteratur

- [Max Planck Encyclopedia of Public International Law](#)
 - Nyttig folkerettsleksikon med artikler som går mer i dybden enn lærebøkene, men samtidig har passelig lengde for studentbruk.
- Andrea Bianchi, [International Law Theories: An Inquiry into Different Ways of Thinking](#) (Oxford University Press 2016) [ORIA](#)
 - Hver av denne bokens 13 hovedkapitler gjør rede for ett teoretisk perspektiv på folkeretten, slik som feminisme, konstitusjonalisme, tredje verden-tilnæringer, rettsøkonomi, rettslig pluralisme, og så videre.
- Anthea Roberts, [Is International Law International?](#) (Oxford University Press 2017) [ORIA](#)
 - Denne boken stiller spørsmål ved om folkeretten virkelig er internasjonal. I boken dekonstruerer Anthea Roberts myten om at verdens folkerettsjurister utgjør et internasjonalt idéfellesskap. Roberts demonstrerer blant annet at folkerettsjurister presenterer og anvender folkeretten svært forskjellig, avhengig av deres utdanningsbakgrunn og nasjonale kontekst.
- Alan Boyle og Christine Chinkin, [The Making of International Law](#) (OUP 2007) [ORIA](#)
 - Boken gir en grundig oversikt over de sentrale prosessene og verktøyene som brukes for å skape folkerett i dag.
- Cesare PR Romano, Karen J Alter and Yuval Shany (eds), [The Oxford Handbook of International Adjudication](#) (OUP 2013) [ORIA](#)
 - Den ledende håndboken om internasjonale domstoler.
- Malcolm Evans (red.), [International Law](#) (5. utg., Oxford University Press 2018) [ORIA](#)
 - En mer omfattende engelskspråklig lærebok, hvor hvert kapittel er skrevet av en ekspert på feltet.

Traktat- og materialsamlinger

- [Universitetsbiblioteks oversikt over folkerettslige kilder](#)
 - Inneholder lenker til viktige databaser hvor man finner folkerettslige rettskilder som traktater, internasjonal rettspraksis og praksis fra internasjonale organisasjoner.
- [Lovdata Pro](#)
 - Her finner dere alle traktater Norge er part i, samt et utvalg andre folkerettslige kilder.
- [Jus Mundi](#)
 - Moderne søkemotor for folkerettslige primærkilder.
- Ole Kristian Fauchald og Bård Sverre Tuseth (red.), [Global and Regional Treaties](#) (Department of Public and International Law, University of Oslo 2016). [ORIA](#)
 - Traktatsamling på papir som inneholder over 300 traktater og andre sentrale folkerettslige instrumenter.
- [UN Treaty Collection](#)
 - FNs offisielle traktatdatabase, hvor de fleste traktater er registrert.
- [Council of Europe Treaty Office](#)
 - Europarådets offisielle traktatbase.

Commented [A1]: Dette er mitt forslag til ny tilleggslitteraturliste fra og med høsten 2020.

Commented [A2]: Kjønnbalansen her skal nå være 50/50. (MPEPIL er ikke tatt med i beregningen, de to redigerte bøkene har rimelig god kjønnbalanse.)

- ICJ Reports (tilgjengelige via [ICJs hjemmesider](#))
 - Her finner dere alle ICJs avgjørelser.
- Rolf Einar Fife, [Den internasjonale domstol i Haag: rettspraksis 1946–1993](#) (TANO 1994) [ORIA](#)
 - Inneholder kortfattet omtale av sakene og dommene på norsk.

NÅVÆRENDE LISTE

Commented [A3]: Dette er tilleggs litteraturlisten per vår 2020. Jeg har markert med «spor endringer»-verktøyet hvilke verk som ikke er videreført i forslaget til ny liste.

Tilleggs litteratur

- ~~James Crawford and Martti Koskeniemi, *The Cambridge Companion to International Law*, Cambridge University Press, 2012. [ORIA](#)~~
 - Boyle, Alan E. og C. Chinkin: *The making of international law*, Oxford University Press, 2007 [ORIA](#)
 - ~~Malcolm Shaw, *International Law*, Cambridge University Press, 7utg., 2014.~~
 - ~~Geir Ulfstein, *Hva er folkerett*, Oslo, 2016 (Universitetsforlaget).~~
 - ~~B.S. Chimni, Third World Approaches to International Law, *International Community Law Review*, vol 8, 2006, s. 3–27. [PDF](#)~~
 - ~~Diane Otto, The Exile of Inclusion: Reflections on Gender Issues in International Law Over the Last Decade, *Melbourne Journal of International Law, Volume 10, Issue 1, 2009* [PDF](#)~~
 - ~~Martti Koskeniemi, 'The Fate of Public International Law: Between Technique and politics', *Modern Law Review*, vol 70, 2007, s. 1–30. [PDF](#)~~
- ~~Andrew Guzman, *How International Law Works? A Rational Choice Theory*, Oxford, 2008 (Oxford University Press).~~
- ~~Mads Andenas, 'Jurisdiction, Procedure and the Transformation of International Law', *European Journal of Business Law*, (2012) s. 127–138. [PDF](#)~~

Traktat- og materialsamlinger

- Fife, Rolf Einar: Den internasjonale domstol i Haag - rettspraksis 1946-1993, Oslo 1994 (TANO). Relativt kortfattet omtale av sakene og dommene på norsk. [ORIA](#)
- ~~"Norges Traktater" (flere bind).~~
- ~~"Overenskomster med fremmede stater". [ORIA](#)~~
- "United Nations Treaty Series". Tilgang via fakultetets IP-nummer Veiledning
- "I.C.J. Reports" (International Court of Justice, Reports of Judgements, etc). [Lenke til ICJs hjemmeside](#)

Listen av kjerne dommer på kurswebsiden.

- ~~"U.N. Reports of International Arbitral Awards". [ORIA](#)~~
- ~~Disse samlingene vil, sammen med traktatsamlingene, være til hjelp ved studier av primærmateriale. Det gjøres oppmerksom på at traktatsamlingen "Global and European Treaties" inneholder et bredere tilfang av traktater enn "Folkerettslig tekstsamling", noe som vil være nyttig ved studiet av relevant primærmateriale.~~

Commented [A4]: Erstattet av Lovdata Pro (som inneholder fulltekst eller referanse til alle disse).

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS3220 - Rettshistorie

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

331 [same som tidlegare]

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Rettshistoriefaget skal gi en innføring i rettens internasjonale historie. Faget har to sentrale emner: Den moderne statens rettshistorie og det privatøkonomiske livets rettshistorie. Faget er tidsmessig avgrenset til etter 500 med særlig vekt på perioden etter 1100.

Geografisk er faget internasjonalt. Norsk rettshistorie presenteres som en integrert del av denne internasjonale historien. Faget gir dessuten fortløpende globale perspektiver på rettens historie. Rettshistorie er et perspektivfag som vil vise historiske dimensjoner ved retten.

Rettshistoriefaget skal gi jurister kunnskap om den moderne rettens historiske bakgrunn og internasjonale karakter. Gjennom dette søker faget å bidra til at jurister kan forstå rettslige endringsprosesser både nasjonalt og internasjonalt.

Faget legger vekt på å vise de rettslige aspektene ved dannelsen av den moderne staten. Likeledes legger faget vekt å vise fremveksten av det moderne økonomiske livet der kontrakten har stått sentralt. Slik knytter faget både til de andre fagene i Formuerett II og det viser sammenhenger mellom privatrettslige og visse offentligrettslige fag.

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Det kreves **god forståelse** av:

- andre rettstradisjoner enn de vestlige (kinesisk og islamsk)
- oppløsningen av ættesamfunnet og fremveksten av føydalretten etter 500
- de nye territorialstatene og deres styringssystemer etter 1100
- merkantil rett, kontraktsrettstenkning, naturrett og samfunnskontrakt før 1750
- forfatningsstatens, velferdsstatens og totalitære staters rettshistorie etter 1750
- dannelsene av og utviklingen av menneskerettighetene etter 1750
- det økonomiske livs rettshistorie etter 1750 (kontrakt, marked, arbeid og selskaper)
- internasjonalisme og globalisme i moderne rett

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

Hovedlitteratur:

Dag Michalsen: Rett. En internasjonal historie (Pax forlag 2011) Kap. 1.3 og kap. 3-7 i sin helhet

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Nei

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Nei

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Nei

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Eg har gjort små endringar i emneskildringa, læringskrava og pensum. Endringane er gjort fordi emneskildringa og læringskrava var formulert då pensum var hovudlitteraturen kap. 1.3 og 4-7. Seinare, men før mi tid som fagansvarleg, var kap. 3 lagt til pensum utan at emneskildringa eller læringsmåla vart endra. Det har eg no gjort, samt skrive at kap. 3 er pensum i staden for at det stod «kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 og 3.5». Endringane er altså bare ei oppfølging av faktiske endringar som alt hadde trådd i kraft, men som skapte disharmoni mellom pensum, emneskildring og læringskrav.

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS5070

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

Masteremne, som vil si ca 500-600 sider.

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Fyll inn

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Kunnskap:

God forståelse for sentrale teorier og forskningsfunn om forhandlinger, forhandlingstyper og betingelser for effektive forhandlinger, herunder om:

- Forhandlingsbegrepet
- Fordelingsforhandlinger, verdiskapende forhandlinger, gjentatte forhandlinger og strukturelle forhandlinger
- Forhandlerens dilemma
- Forhandlingsstil og forhandlingsstrategier
- Forholdet mellom strategi og taktikk
- Forhandlingsprosessen
- Forhandlingsanalyse og de sentrale analysebegreper
- Forberedelse og gjennomføring av forhandlinger

God forståelse for sentrale teorier, forskningsfunn og praktiske virkemidler i fordelingsforhandlinger, herunder om:

- Hva det vil si å fordele verdi i forhandlinger
- BATNA, reservasjonspunkt og forhandlingssone
- Ambisjonsnivå og åpningsposisjon
- Forankringseffekten
- Fokuseringspunkter og objektive kriterier

God forståelse for sentrale teorier, forskningsfunn og praktiske virkemidler i verdiskapende forhandlinger, herunder om:

- Hva det vil si å skape verdi i forhandlinger
- Strategier og taktikker for verdiskapning
- Interesseanalyse
- Prioriteringer, pakker og løsningsmuligheter
- Kreativitet i forhandlinger

God forståelse for sentrale teorier og forskningsfunn om generelle emner i forhandlinger, herunder om:

- Kommunikasjon i forhandlinger
- Emosjoner i forhandlinger
- Subjektiv verdi
- Vanskelige virkemidler
- Forhandlingsetikk
- Kjønn og forhandlinger
- Institusjoner og forhandlingskultur

Kjennskap til sentrale teorier, forskningsfunn og praktiske virkemidler i kontraktsforhandlinger og forliksforhandlinger:

- Kontraktsforhandlinger
- Analyse og håndtering av kontraktsrisiko
- Forliksforhandlinger
- Analyse og håndtering av prosessrisiko

Kjennskap til sentrale teorier, forskningsfunn og praktiske virkemidler i komplekse forhandlinger:

- Forhandlinger i team
- Representasjon i forhandlinger
- Forhandlinger med flere parter
- Koalisjoner og felles forhandlinger
- Forhandlingsauksjoner
- Internasjonale forhandlinger og kulturforskjeller i forhandlinger

Ferdigheter:

Emnet gjør deg i stand til å identifisere og analysere utvalgte problemstillinger ved forståelse og håndtering av forhandlings situasjoner og kunne redegjøre for sentrale teorier og forskningsfunn vedrørende disse.

Emnet gir deg også ferdigheter i å analysere konkrete forhandlings situasjoner ved hjelp av fagets teorier og begrepsapparat, samt å planlegge intervensjoner og strategier basert på disse.

Endelig gir emnet deg ferdigheter i forberedelse og gjennomføring av forhandlinger gjennom deltakelse i rollespill og øvelser

Generell kompetanse:

Emnet oppøver evnen til refleksjon rundt forhandlinger som middel til å skape vekst og løsninger og som alternativ måte å håndtere konflikter på.

Emnet oppøver også evnen til refleksjon rundt de strategiske, etiske og juridiske spørsmål som kan oppstå ved forhandlinger, derunder at det kan ligge etiske forventninger ut over de klart definerte regler, samt en bevisst holdning til hvordan slike dilemmaer kan løses i praksis.

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

Ny hovedlitteratur:

Blandhol, Sverre. *Smarte forhandlinger*. Oslo: Universitetsforlaget, 2020 (215 sider).

Blandhol, Sverre. "Valget Mellom Forlik Og Rettsak. Hvor Gode Er Advokater Til Å Bedømme Prosessrisiko Og Hvorfor Går Det Ofte Galt?". *Lov og Rett* (2011): 596-617. (20 sider)

Brett, J M. *Negotiating Globally: How to Negotiate Deals, Resolve Disputes, and Make Decisions across Cultural Boundaries*. 3 ed. San Francisco: Jossey-Bass, 2014, kapittel 2 (25 sider)

Brett, Jeanne M. "Clueless About Culture and Indirect Confrontation of Conflict." *Negotiation and Conflict Management Research* 3 (2010): 169-78. (10 sider)

Lax, David A, and James K Sebenius. *3-D Negotiation: Powerful Tools to Change the Game in Your Most Important Deals*. Boston, Mass.: Harvard Business School Press, 2006, kapittel 4 og 7 (35 sider)

Mnookin, Robert H, Scott R Peppet, and AS Tulumello. *Beyond Winning: Negotiating to Create Value in Deals and Disputes*. Cambridge, Mass.: The Belknap Press, 2000, kapittel 9 og 10 (45 sider)

Malhotra, Deepak, and Max H. Bazerman. *Negotiation Genius : How to Overcome Obstacles and Achieve Brilliant Results at the Bargaining Table and Beyond*. New York, N.Y.: Bantam books, 2008, kapittel 3 (20 sider)

Subramanian, Guhan. *Dealmaking. The New Strategy of Negotiations*. 2nd ed. New York: W.W. Norton & Company, 2020, kapittel 7, 8 og 9 (35 sider) **Finner ikke denne! Gml utg 2010**

Victor, Marc B. "The Proper Use of Decision Analysis to Assist Litigation Strategy." *The Business Lawyer* (1985): 617-29. (20 sider)

Ny tilleggslitteratur:

Putnam, Robert D. "Diplomacy and Domestic Politics: The Logic of Two-Level Games." *International organization* 42, no. 03 (1988): 427-60.

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Ja, se listen ovenfor.

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Ja. Kjønnsperspektivet er omtalt i Blandhols bok *Smarte forhandlinger*, kapittel 2, s. 33-36.

To verker av kvinnelig forfatter om internasjonale forhandlinger er tatt med.

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Fyll inn

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Les mer om boken som vil være hovedlitteratur her:

<https://www.universitetsforlaget.no/smarte-forhandlinger>

De øvrige tekstene er alle innenfor 15 % av verkets omfang, og kan derfor kopieres og gjøres tilgjengelig for studentene innenfor gjeldende regler om opphavsrett.

Det er foreslått noe færre sider enn sidetallsnormen. Det kan bli aktuelt å legge til mer litteratur etterhvert når vi har høstet erfaringer med ny hovedlitteratur.

Lenke til gjeldende læringsmål

<https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/JUS5502/h19/pensumliste/index.html>

Forslag til reviderte læringsmål

Det kreves god forståelse av:

- Årsaker til lovgivning og lovgivningens funksjoner.
- Lovsystemets struktur og hvordan det inngår i rettsystemet
- Valget mellom lov og andre virkemidler, og mellom lov og forskrift.
- Valget mellom forskjellig slags regler (virkemidler) i en lov.
- Hvordan en lov kan og bør utformes.
- Prinsipper for god regelstyring.
- Arbeidet med å forberede nye lover og særlig lovutredningens funksjon i lovforberedelsen.

Ferdigheter:

Emnet skal gi evne til å

- Ta imot og forholde seg til et mandat
- Forholde seg til offentlige instruksjoner og veiledninger
- Organisere en regelgivningsprosess
- Strukturere og skrive rapport- og regeltekst
- Arbeide sammen om tekst, f.eks. herunder å gi tilbakemeldinger på tekst og samskriving
- Bruke avanserte digitale samhandlingsverktøy i utredningsprosessen
- Gjennomføre enkel innhenting og analyse av fakta
- Gjøre enkle verdivurderinger
- Presentere foreløpig og endelig rapport
- Utforme rapporttekst og regelforslag (fortrinnsvis lov- og forskriftstekst)
- Analysere sterke og svake sider ved et lovforslag.

Generell kompetanse:

Emnet skal gjøre studentene kjent med juristroller i forberedelse, utforming og vedtakelse av regler og forstå hvordan retten kan skapes gjennom lovgivning.

Valgemnet JUS 5502 Lovgivningslære startet opp høsten 2015. Undervisningen har bestått i 20 timer forelesning. Undervisningsformen har i liten grad bidratt til fagets hovedformål å gjøre studentene i stand til å utrede og skrive lover og forskrifter. Ansvarlig faglærer valgte derfor å legge om undervisningen i faget til en lovlab. I laben skriver studentene utredninger med forslag til generelle regler for en reell ekstern oppdragsgiver på samme måte som et lovutvalg skriver en NOU. Arbeidet munner ut i en utredning: Jusstudentenes offentlige utredninger (JOU). Læringsmålene er omformulert for bedre å dekke de praktiske og teoretiske ferdighetene som studentene tilegner seg i faget.

Helserett – JUR 1550 Bachelor

Timeplan

Forelesninger blir gjennomført som opptak og zoom kurs.

Undervisningstemaer og tider:

Onsdag 2. september 2020 kl. 14.00-18.00.

1. Grunnleggende helserett, hva innebærer det? Oversikt over begreper, juridisk metode og hvordan gjeldende regler finnes. Kort om hvordan oppgaver løses.

Anne Kjersti Befring og Morten Kjelland (zoom)

Onsdag 9. september 2020 kl. 14.00-18.00

2. Forsvarlighetsplikten for helsevirksomheter og helsepersonell, likheter/ulikheter med grunnlaget for skadeerstatning: «medisinsk svikt».

Retten til øyeblikkelig og nødvendig helsehjelp

Morten Kjelland (zoom) og Anne Kjersti Befring (zoom)

Onsdag 16. september 2020 kl. 14.00-16.00

3. Rettslige ansvarssystemer: Disiplinærreaksjoner mot helsepersonell. Straff mot helsevirksomheter og helsepersonell. Pasientskadeerstatning.

Anne Kjersti Befring og Morten Kjelland (zoom)

Onsdag 23. september 2020 kl. 14-1600

4. Oppgaveløsning. Teorioppgave og praktisk oppgave.

Anne Kjersti Befring og Morten Kjelland (zoom)

Felles med helserett 5550:

5. Smittevern og helseberedskap i lys av Covid-19 (Korona-pandemien)

Espen Rostrup Nakstad og Anne Kjersti Befring (videoopptak)

6. Kravet til gyldig samtykke, informasjonsplikter og bruk av tvang i helse- og omsorgstjenesten

Aslak Syse (videoopptak)

7. Retten til nødvendig helsehjelp fra psykisk helsevern og reglene om tvangsinnleggelse og tvangsbehandling. Kontroll- og klageregler vedrørende tvangsbruk.

Aslak Syse (videoopptak)

8. Retten til konfidensialitet. Taushetsplikten, taushetsrett og opplysningsplikter. Forholdet til personvernforordningen.

Anne Kjersti Befring (videoopptak)

9. Dokumentasjonsplikten og anvendelsen av dokumenterte pasientopplysninger til sekundære formål.

Anne Kjersti Befring (videoopptak)

10. Helsetilsynets rolle og pasientskadeordningen

Anne Kjersti Befring og Morten Kjelland (videoopptak)

Grunnleggende helserett – JUR 1550

Kort om emnet

Helseretten omfatter rettigheter og plikter knyttet til helse og omsorgstjenester, helseforskning og organiseringen av helse- og omsorgstjenesten. Dette emnet dreier seg om grunnleggende helserett og det å kunne framstille og forstå rettsregler knyttet til helse- og omsorgstjenesten.

Denne utdanningen er målrettet mot andre enn jurister og studenter på juridisk fakultet.

Litteratur/læringskrav JUR 1550

Kunnskap:

I faget grunnleggende helserett skal du få kunnskaper om hvordan helse- og omsorgstjenesten er organisert og regulert. Det er et mål at du får en oversikt over helselover og hvordan disse benyttes. Dette omfatter kunnskaper om:

- Helserettens kjennetegn, begreper og rettskilder. Det legges vekt på å gi forståelse for hvordan begreper brukes og rettskilder.
- Helselover og grunnleggende krav til helse- og omsorgstjenesten. Du lærer deg om krav til forsvarlighet, taushetsplikt og om rettigheter til informasjon og til helsehjelp. Dette omfatter rett til selvbestemmelse, øyeblikkelig og nødvendig helsehjelp, rett til konfidensialitet.
- Du lærer om smittevern og helseberedskap i lys av pandemier.
- Du lærer om grunnlaget for å benytte tvang i helsehjelpen. Grensen mellom tvang og frivillighet. Reglene om tvang overfor personer uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen.
- Klageordninger. Helsetilsynet, kontrollkommisjonen og pasientskadeordningen, samt helseforvaltningen ulike deler

Generell kompetanse og ferdigheter:

Studenten skal kunne:

- Finne frem til relevante lover og å tolke lovbestemmelser
- Forstå sentrale prinsipper og reguleringer innenfor helseretten
- Oversikt over hvordan hva som gir grunnlag for en klage og hvem som er riktig adressat
- Analysere forvaltningsvedtak og dommer innenfor helseretten
- Forstå og kunne anvende ansvarsreglene som gjelder i helseretten

Opptak og adgangsregulering

Studenter må hvert semester [søke og få plass på undervisningen og melde seg til eksamen](#) i Studentweb.

Dersom du ikke allerede har studieplass ved UiO, kan du søke opptak til våre [studieprogrammer](#), eller søke om å bli [enkeltemnestudent](#).

Forkunnskaper

Obligatoriske forkunnskaper

Ingen obligatoriske forkunnskaper utover generell studiekompetanse.

Anbefalte forkunnskaper

Merk at undervisning og pensum er utarbeidet for emnet på masternivå. Imidlertid er læringskrav på dette emnet justert for studenter på bachelornivå.

Overlappende emner

- 10 studiepoeng overlapp mot [JUS5550 – Helserett](#)

Undervisning

Digitale forelesninger i form av opptak og zoom. Det utarbeides undervisningsmateriale.

Eksamen

Høsten 2020 arrangeres det hjemmeeksamen.

[Tidligere eksamensoppgaver](#)

Hjelpemidler

Emnet har open book-eksamen i kombinasjon med Lovdata Pro. Alle fysiske papirbaserte hjelpemidler (bøker, utskrifter, notater o.l.) kan benyttes under eksamen. Hjelpemidlene kan innarbeides etter eget ønske. Under eksamen vil det også gis tilgang til samtlige digitale hjelpemidler i Lovdata Pro.

Øvrige elektroniske eller digitale hjelpemidler er ikke tillatt.

Eksamensspråk

Eksamensoppgaven er på norsk. Du kan svare på norsk, svensk eller dansk.

Karakterskala

Emnet bruker karakterskala fra A til F, der A er beste karakter og F er stryk. Les mer om [karakterskalaen](#).

Sensorveiledning

Det juridiske fakultet har utarbeidet en [generell sensorveiledning som brukes ved vurdering i dette emnet.](#)

Begrunnelse og klage

- [Begrunnelse og klage](#)
- [Egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen for studenter på masterstudiet i rettsvitenskap](#)

Trekk fra eksamen

Det er mulig å ta eksamen i emnet inntil tre ganger. Dersom du [trekker deg fra eksamen](#) etter fristen eller under eksamen, bruker du et eksamensforsøk. Studenter som går på mastestudiet i rettsvitenskap har [egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen.](#)

Evaluering av emnet

Vi gjennomfører fortløpende evaluering av emnet, og med jevne mellomrom ber vi studentene delta i en mer omfattende evaluering.

Annet

Dette emnet er på bachelornivå. Noe av undervisningen er felles med emnet på masternivå (10 studiepoeng), se [JUS5550 – Helserett.](#)

Litteratur bachelornivå:

Hovedlitteratur:

Befring, Anne Kjersti: Helse- og omsorgsrett. 2. utg. CappelenDamm, 2020 (200 s, sidetall oppgis når boken foreligger)

Ev. kompendium med utdrag fra offentlige dokumenter med nasjonale strategier om kunstig intelligens og personilpasset medisin, offentlige vedtak og litteratur, 200 s.

Befring, Kjelland, Syse (red.): Sentrale helserettslige emner. Gyldendal Juridisk 2016, kap. 3 og 4.

Syse, Aslak: Lov om psykisk helsevern med kommentarer, 3.utg. Gyldendal Juridisk 2016, Del II, kapittel 2 og 4, Del III, kapittel 1

Støttelitteratur:

Befring, Hirst, Ohnstad, Paulsrud. Helsereett i et nøtteskall. Gyldendal, 2019.

Syse, Aslak: Pasient- og brukerrettighetsloven, 4. rev. utg. Gyldendal Juridisk 2015 s.117-136, 174-248, 261-269, 320-353, 448-474, 493-513 og s. 551-578

Befring og Ohnstad: Helsepersonelloven. Kommentartutgave. Fagbokforlaget, 2019.

Befring, Anne Kjersti. Persontilpasset medisin, rettslige perspektiver. Gyldendal, 2019.

Det legges ut annen relevant litteratur, videoopptak og henvisninger på Canvas.

Helserett – JUR 5550

Helserett 5550

Timeplan master

Forelesninger blir opptak på video eller zoom, høsten 2020

Foreløbige tider for forelesninger eller zoom

Onsdag 2. september 2020 kl. 14.00-18.00 (innføring og oversikt)

Onsdag 23. september 2020 kl. 1400-1800 (rettslig grunnlag, samtykke og lov)

Torsdag 24. september 2020 kl. 1200-1600 (nødvendig og forsvarlig helsehjelp)

Onsdag 14. oktober 2020 kl. 1400-1600 (smittevern og helseberedskap)

Onsdag 21. oktober 2020 kl. 1400-1600 (konfidensialitet og personvern)

Undervisningstemaer

1. Innføring og oversikt: Oversikt over helserettens rettskilder, begreper, metode og kjennetegn.

Anne Kjersti Befring

Forelesning eller videooptak

2. Grunnlaget for å behandle mennesker, biologisk materiale og personopplysninger i helsehjelp og helseforskning, samtykke og lov.

Kort om nye behandlingsmetoder og endringer som følge av teknologi, kunnskap og faktiske situasjoner. Helsehjelp og helseforskning i et pasientforløp, kunstig intelligens, persontilpasset medisin og nye metoder.

Anne Kjersti Befring

Forelesning eller videooptak

3. Retten til forsvarlig, øyeblikkelig og nødvendig helsehjelp.

Forsvarlighetsplikten for helsevirksomheter og helsepersonell, likheter/ulikheter med grunnlaget for erstatning: «medisinsk svikt».

Rettslige ansvarssystemer

Anne Kjersti Befring og Morten Kjelland

Forelesning og videooptak

4. Smittevern og helseberedskap i lys av Covid-19 (Korona-pandemien)

Espen Rostrup Nakstad og Anne Kjersti Befring

Forelesning eller videooptak

5. Kravet til gyldig samtykke, informasjonsplikter og bruk av tvang i helse- og omsorgstjenesten

Aslak Syse

Videoptak

6. Retten til nødvendig helsehjelp fra psykisk helsevern og reglene om tvangsinnleggelse og tvangsbehandling. Kontroll- og klageregler vedrørende tvangsbruk.

Aslak Syse (videoptak)

7. Retten til konfidensialitet og til databeskyttelse. Taushetsplikten, taushetsrett og opplysningsplikter. Dokumentasjonsplikten. Personvernforordningen.

Anne Kjersti Befring (zoom eller videoptak)

Læringskrav for JUS5550 - master-emnet på 10 studiepoeng Emnebeskrivelse:

Hva lærer du?

I faget helserett skal studenten få kunnskaper om hvordan helse- og omsorgstjenesten er organisert og regulert i nasjonal lov og internasjonale reguleringer. Det legges vekt på å gi forståelse for hvordan begreper brukes og rettskilder. Dette omfatter rettigheter for befolkningen og pasienter og plikter for helsevirksomheter og helsepersonell. Smittevern, helseberedskap i lys av Covid- 19 blir tema.

Faget helserett skal gi kunnskaper om hvordan helsetjenesten er regulert, utviklingen av helseretten, vurderingstemaer og om de hensyn som ligger til grunn for regulering av sentrale temaer i helseretten, som nevnt over under emnebeskrivelsen. Dette omfatter nye rettslige problemsstillinger og perspektiver på grunn av ny teknologi.

Kunnskap:

Studenten skal ha kunnskap om:

- Helserettens begrunnelse og kjennetegn. Rettskildesituasjonen i helseretten, herunder sammenhenger mellom helselover og EU/EØS-retten og internasjonale menneskerettigheter.
- Hvordan ny teknologi fører til nye helserettslige problemsstillinger og perspektiver

- Hvordan en krise som en pandemi fører til nye rettslige problemsstillinger og perspektiver innenfor smittevern og helseberedskap
- Sentrale pasientrettigheter som retten til nødvendig helsehjelp, informasjon og konfidensialitet, samtykke som rettsgrunnlag og retten til medvirkning
- Pliker for helsevirksomheter og for helsepersonell, blant annet til forsvarlighet.
- Pliker i forbindelse med behandling av pasientinformasjon, for eksempel til dokumentasjon og å beholde taushet, eventuelt å dele opplysninger
- Grunnlaget for å benytte tvang generelt og særskilt innenfor psykisk helsevern. Grensen mellom tvang og frivillighet. Reglene om tvang overfor personer uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen.

Ferdigheter:

Studenten skal kunne:

- Reise rettslige problemsstillinger og drøfte disse på bakgrunn av en pandemi og på bakgrunn av ny teknologi innenfor helse- omsorgstjenesten
- Anvendelse helselovene og bestemmelser som innebærer plikter for helsevirksomheter og helsepersonell og rettigheter for befolkningen og pasienter.
- Vurdere og kunne analysere vedtak om bruk av tvang i psykisk helsevern
- Anvende rettslige standarder som forsvarlighetskravet
- Finne de relevante bestemmelsene og anvende disse ved behandling av pasientinformasjon. Ta stilling til taushetsplikten og unntak fra denne plikten.
- Forstå og anvende klageretten og ansvarssystemene i helseretten

Opptak og adgangsregulering

Studenter må hvert semester [søke og få plass på undervisningen og melde seg til eksamen](#) i Studentweb.

Dersom du ikke allerede har studieplass ved UiO, kan du søke opptak til våre [studieprogrammer](#), eller søke om å bli [enkeltemnestudent](#).

Forkunnskaper

Obligatoriske forkunnskaper

Ingen obligatoriske forkunnskaper utover generell studiekompetanse.

Anbefalte forkunnskaper

Merk at undervisning og pensum er utarbeidet for emnet på masternivå. Imidlertid er læringskrav på dette emnet justert for studenter på bachelornivå.

Undervisning

Digitale forelesninger i form av opptak og zoom. Det utarbeides undervisningsmateriale.

Eksamen

Høsten 2020 arrangeres det hjemmeeksamen.

[Tidligere eksamensoppgaver](#)

Hjelpemidler

Emnet har open book-eksamen i kombinasjon med Lovdata Pro. Alle fysiske papirbaserte hjelpemidler (bøker, utskrifter, notater o.l.) kan benyttes under eksamen. Hjelpemidlene kan innarbeides etter eget ønske. Under eksamen vil det også gis tilgang til samtlige digitale hjelpemidler i Lovdata Pro.

Øvrige elektroniske eller digitale hjelpemidler er ikke tillatt.

Eksamensspråk

Eksamensoppgaven er på norsk. Du kan svare på norsk, svensk eller dansk.

Karakterskala

Emnet bruker karakterskala fra A til F, der A er beste karakter og F er stryk. Les mer om [karakterskalaen](#).

Sensorveiledning

Det juridiske fakultet har utarbeidet en [generell sensorveiledning som brukes ved vurdering i dette emnet](#).

Begrunnelse og klage

- [Begrunnelse og klage](#)
- [Egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen for studenter på masterstudiet i rettsvitenskap](#)

Trekk fra eksamen

Det er mulig å ta eksamen i emnet inntil tre ganger. Dersom du [trekker deg fra eksamen](#) etter fristen eller under eksamen, bruker du et eksamensforsøk. Studenter som går på mastestudiet i rettsvitenskap har [egne regler for gjentak av allerede bestått eksamen](#).

Evaluering av emnet

UiO :

41

Vi gjennomfører fortløpende evaluering av emnet, og med jevne mellomrom ber vi studentene delta i en mer omfattende evaluering.

Litteratur

Litteratur

Hovedlitteratur

Befring, Kjelland, Syse (red.): Sentrale helserettslige emner. Gyldendal Juridisk 2016, kap. 3, 4, 7 og 8.

Befring, Anne Kjersti. Helse- og omsorgsrett. 2. utg. Cappelen Damm, 2020, 200 s i denne boken med nytt kapittel om smittevern og helseberedskap, nærmere sidetall oppgis).

Dersom boken ikke blir ferdig lages det en trykksak.

Syse, Aslak: Lov om psykisk helsevern med kommentarer, 3.utg. Gyldendal Juridisk 2016, Del II, kapittel 2 og 4, Del III, kapittel 1

Støttelitteratur

Syse, Aslak: Pasient- og brukerrettighetsloven, 4. rev. utg. Gyldendal Juridisk 2015 s.117-136, 174-248, 261-269, 320-353, 448-474, 493-513 og s. 551-578

Befring og Ohnstad: Helsepersonelloven. Kommentirutgave. Fagbokforlaget, 2019.

Befring, Anne Kjersti. Persontilpasset medisin, rettslige perspektiver. Gyldendal, 2019.

Befring og Sand. Kunstig intelligens og big data i helsesektoren. Rettslige perspektiver. Gyldendal, 2020.

Befring, Hirst, Ohnstad, Paulsrud. Helserett i et nøtteskall. Gyldendal, 2019.

Det legges ut annen relevant litteratur, videoopptak og henvisninger på Canvas.

Innmelding av oppdateringer emneinnhold høst 2020

JUS5590 – Diskriminerings- og likestillingsrett

JUR1590 – Diskriminerings- og likestillingsrett

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» på emnesiden)

Kort om emnet (ønskede justeringer er skrevet inn med spor endringer)**Emnebeskrivelsen er lik for både JUS5590 og JUR1590 – dermed ønskes samme endringer på begge emnesider**

Diskriminerings- og likestillingsrett valgemnet omfatter den rettslige beskyttelsen mot diskriminering på grunnlag av kjønn, etnisitet, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, funksjonsnedsettelse og alder samt kombinasjoner av disse etter menneskerettighetene, EU/EØS-retten og norsk rett.

Faget går på tvers av rettsområder slik som arbeidsrett, utdanningsrett, barnerett, velferdsrett, statsrett og strafferett. Rettskildebildet, særlig forholdet mellom internasjonale og nasjonale rettskilder, er en gjennomgående dimensjon. Emnet gir en grundig innføring i de ulike diskrimineringsgrunnlagene og samspillet mellom dem. [Særlig sentralt er diskrimineringsvernets individuelle side \(herunder vernet mot direkte og indirekte diskriminering\) og vernets strukturelle side, og samspillet mellom disse. Det samme gjelder Likestillings- og diskrimineringsloven 2017 utgjør det sentrale rettslige utgangspunktet for emnet. Også diskrimineringsombudsloven 2017 er et viktig utgangspunkt i emnet.- beskyttelsen mot direkte, indirekte og strukturell diskriminering, slik den nedfeller seg i likestillings- og diskrimineringsloven som ble vedtatt i 2017 og trer i kraft tre i kraft 1. januar 2018.](#)

Emnet gir, med utgangspunkt i samspillet mellom diskrimineringsgrunnlagene kjønn, etnisitet og religion, en innføring i det sammensatte diskrimineringsvernets betydning innen arbeidsliv, familieliv, utdanning og i forhold til rettighetsinformasjon. Forholdet mellom et individuelt og strukturelt vern er et gjennomgående perspektiv som belyses gjennom eksempler fra arbeidsliv, utdanning, religiøst liv, familieliv og rettsinformasjonspraksis. Vernets betydning for utforming av lovgivning på andre områder belyses gjennom eksempler fra velferdsrett og strafferett. Håndheving og [bevisbyrdeprinsippene](#), herunder nasjonale og internasjonale [domstolers og håndhevsorganers likestillingsorganers kompetanse, og bevisbyrdeprinsippene](#) er også omfattet. Videre rettes søkelys mot bredere rettslige og rettspolitiske diskusjoner om vernets innhold, utforming og håndheving.

Valgemnet har som formål å gjøre studentene i stand til å fortolke, anvende og vurdere eksisterende norske og internasjonale regler som gjelder likestilling og diskriminering i arbeid som advokater, dommere, likestillingsrådgivere, utredere og saksbehandlere i offentlig forvaltning og organisasjonsliv.

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

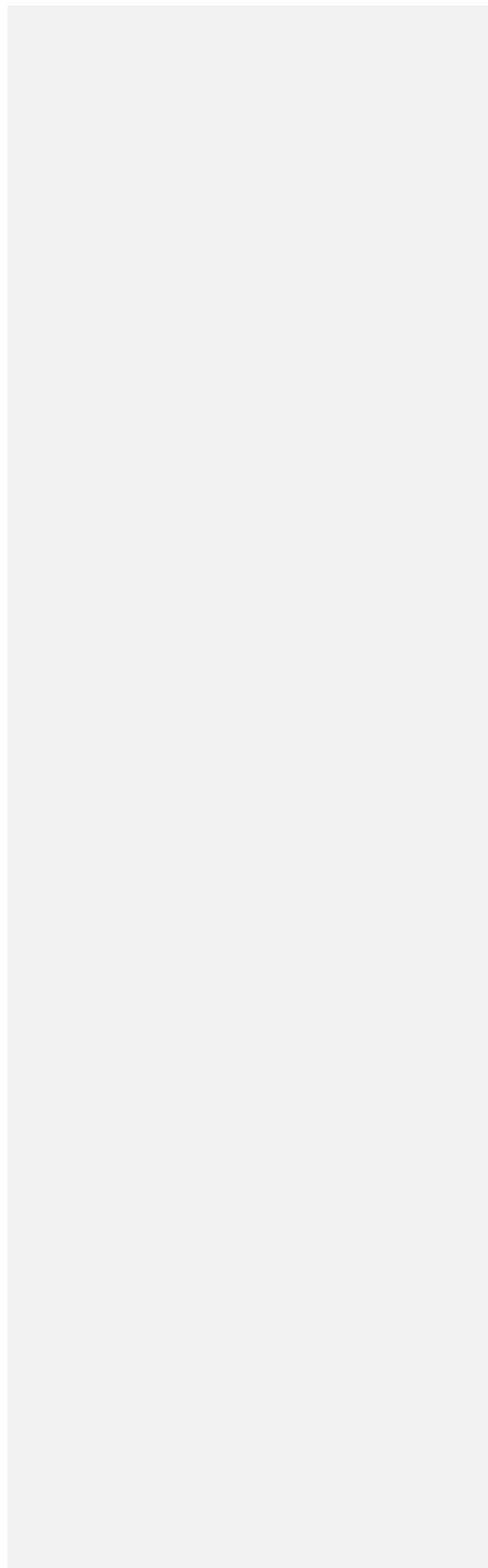
Teksten slik den står nå er litt foreldet. Dette er en liten oppdatering.

UiO :

44

Oslo, 31.3.2020

Vibeke Blaker Strand

Innmelding av oppdateringer emneinnhold**EMNEKODE OG EMNENAVN****JUS 5810**

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttelitteratur)

Støttelitteratur

Lassen, Birger Stuevold: Knophs oversikt over Norges rett, 13. utg. Oslo 2009
(Universitetsforlaget) §§70-75

erstattes med

Birger Stuevold Lassen, Ole-Andreas Rognstad, Are Stenvik og Harald Irgens-Jensen; ved Harald Irgens-Jensen: Knophs oversikt over Norges rett 15. utg. Oslo 2019 (Universitetsforlaget) §§ 71.76

Schønning, Peter: Ophavsretsloven med kommentarer, 5. utg. København 2011

erstattes med

Schønning, Peter: Ophavsretsloven med kommentarer, 6 utg. København 2016

Schovsbo, Jens, Rosenmeier, Morten: Immaterialret,4.utg. København 2015

erstattes med

Schovsbo, Jens, Morten Rosenmeier, Clement Salung Petersen: Immaterialrett 5 utg. København 2016, særlig kap. II

Ola Mestad Rettens kilder og anvendelse, i Knophs Oversikt over Norges rett, 14. utgave, Oslo 2014, § 2

Erstattes med

Ola Mestad Rettens kilder og anvendelse, i Knophs Oversikt over Norges rett, 15. utgave, Oslo 2019, § 2

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS5680 Internet Governance

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

Fyll inn 518 (557) oppdatert

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Ikke endret Fyll inn

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Ikke endret Fyll inn

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttelitteratur)

- Tobias Mahler, **Generic Top-Level Domains; A Study of Transnational Private Regulation**, Edward Elgar Publishing, 2019 (259 pages)
- Lee A. Bygrave, **Internet Governance by Contract**, Oxford University Press, 2015, chapters 2-4 (57 pages)
- Milton L. Mueller and Farzaneh Badiei, "Governing Internet Territory: ICANN, Sovereignty Claims, Property Rights and Country Code Top-Level Domains", **Columbia Science and Technology Law Review**, 2015, vol. 18, p. 435 (56 pages)
- Milton L. Mueller and Farzaneh Badiei, "Requiem for a Dream: On Advancing Human Rights via Internet Architecture", **Policy & Internet**, 2019, vol. 11(1) (23 pages)
- Volker Stocker, Georgios Smaragdakis, and William Lehr. 2020. **The state of network neutrality regulation**. SIGCOMM Comput. Commun. Rev. 50, 1 (March 2020), 45–59 (15 pages). DOI:https://doi.org/10.1145/3390251.3390258
- Annemarie Bridy, **Addressing Infringement: Developments in Content Regulation in the US and the DNS (July 13, 2019)**. The Oxford Handbook of Online Intermediary Liability, ed. Giancarlo Frosio, Oxford university Press 2020, Available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=3264879 (16 pages)
- Agnes Lucas-Schloetter, "Transfer of Value Provisions of the Draft Copyright Directive. An Appraisal", <http://www.authorsocieties.eu/uploads/Lucas-Schloetter%20Analysis%20Copyright%20Directive%20-%20EN.pdf> (2017) (22 pages)
- Sebastian Felix Schwemer, **The regulation of abusive activity and content: a study of registries' terms of service**, Internet Policy Review (2020) 9, 1, (22 pages).

Formatted: Font: Bold

Formatted: Indent: Left: 0 cm

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold

Formatted: Space After: 10 pt, Line spacing: Multiple 1,15 li, Outline numbered + Level: 1 + Numbering Style: Bullet + Aligned at: 0,63 cm + Tab after: 1,27 cm + Indent at: 1,27 cm, Font Alignment: Auto

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: (Default) Calibri, Font color: Auto

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Field Code Changed

Formatted: English (United States)

Formatted: Font: Bold, English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: Font: Bold

Formatted: Space After: 0 pt, Outline numbered + Level: 1 + Numbering Style: Bullet + Aligned at: 0,63 cm + Tab after: 1,27 cm + Indent at: 1,27 cm

Formatted: Font: Bold

- Martin Senftleben, "Bermuda Triangle – Licensing, Filtering and Privileging User-Generated Content Under the New Directive on Copyright in the Digital Single Market", available at https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3367219 (2019) **(18 pages)**
- [Giancarlo F. Frosio, "From horizontal to vertical: an intermediary liability earthquake in Europe", *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2017, vol. 12\(7\), pp. 565-575 \(10 pages\)](#)
- [Thomas Riis, & Sebastian F. Schwemer, "Leaving the European Safe Harbor. Sailing towards Algorithmic Content Regulation. *Journal of Internet Law* \(2019\), 22\(7\), 1–21 \(21 pages\)](#)
- WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Third Edition 2017, <https://www.wipo.int/export/sites/www/amc/en/docs/overview3.pdf> **(104 pages)**

Main literature: **(53464 pages) oppdatert 557**

Følgende er ikke lenger med i pensum:

- [Giancarlo F. Frosio, "From horizontal to vertical: an intermediary liability earthquake in Europe", *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2017, vol. 12\(7\), pp. 565-575 \(10 pages\)](#)

Følgende er ikke lenger med i hovedlitteratur, men flyttes til støttelitteratur:

- [Milton L. Mueller and Farzaneh Badiei, "Governing Internet Territory: ICANN, Sovereignty Claims, Property Rights and Country Code Top-Level Domains", *Columbia Science and Technology Law Review*, 2015, vol. 18, p. 435 \(56 pages\)](#)
- [Frode Sørensen, "European Net Neutrality at the beginning of a new era", in Luca Belli, *Net Neutrality Reloaded: Zero Rating, Specialised Service, Ad Blocking and Traffic Management*, 2016 Annual Report of the UN IGF Dynamic Coalition on Net Neutrality, p. 165](#)

Ny tillegg til støttelitteratur

[The Oxford Handbook of Intermediary Liability Online \(Giancarlo Frosio Ed., Oxford University Press, 2020\)](#)

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Fyll inn Ja

Formatted: Font: Bold

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: Font: Bold

Formatted: English (United States)

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Bold

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: English (United States)

Formatted: Font: (Default) Arial, Font color: Custom Color(RGB(68;68;68))

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNSBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

[Fyll inn](#) Foreløpig ikke kjønnsbalanse, men flere kvinnelige forfattere er med på hovedlisten. Dessuten er det relevante kapitler i *Oxford Handbook of Intermediary Liability* er skrevet av kvinner. Boken ventes publisert 4. mai 2020, så jeg kunne ikke ta disse med i denne omgangen.

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

[Ingen endringer](#) [Fyll inn](#)

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

[Fyll inn](#)

Fyll inn

Innmelding av oppdateringer emneinnhold**EMNEKODE OG EMNENAVERN**

JUS5310 EU Competition Law / JUR1310 EU Competition Law

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR**OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET**

The course examines the competition rules of the European Union; particularly the competition rules concerning undertakings in Articles 101-106 TFEU.

JUS5310 EU Competition Law: 576660 pages

Formatted: English (United Kingdom)

JUR1310 EU Competition Law: 397443 pages

Formatted: English (United Kingdom)

Competition law is the rules which regulate private firms' market conduct, in order to prevent anticompetitive effects on the markets and thereby to maintain efficient competition. Competition law contains three "pillars": prohibition of anti-competitive agreements (the "cartel prohibition"), prohibition of abuse of market power (the "abuse prohibition") and regulation of mergers and takeovers ("Merger Control"). These rules are supplemented both by other Treaty provisions as well as secondary legislation. The rules are of great significance since any firm may be subject to heavy fines and/or liability for damages if infringing them. The maximum fine for infringement may be as high as 10% of a firm's annual turnover.

The European Commission plays an active part in enforcing the competition rules, and a study of Competition Law is therefore also a study of EU administrative law. This area of law also gives the student a good opportunity to study the interrelation between law and economics, since these legal norms often are based on economic theory.

Students need no former knowledge of EU Law before taking this course, but it may require some additional reading.

Students are expected to take an active part in the course since the emphasis is placed upon seminars and discussion groups rather than formal lectures. Students must also be prepared to give presentations to the rest of the group.

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)**Achievement requirements for master's level (10 credits):****Knowledge**

The students are expected to have advanced knowledge of the following topics:

- Article 101(1) which prohibits agreements, decision by associations of undertakings and concerted practices that are restrictive of competition.
 - Horizontal agreements
 - Cartels
 - Oligopoly, tacit collusion and collective dominance
 - Vertical agreements
- The criteria for exemption under article 101(3), and the role and function of block exemptions
- Article 102
 - Abuse of dominance
 - Non-pricing practices
 - Pricing practices
- Enforcement;
 - Enforcement by the European Commission of Articles 101 and 102 according to Council Regulation 1/2003

- Enforcement of Article 101 and 102 by national competition authorities according to Council Regulation 1/2003
- The system of Merger Control, both its substantive as well as procedural rules and its function within competition law.

Skills

The students are expected to be able to

- Analyse and identify the relevant legal issues in complex factual matters concerning practices, agreements and transactions (M&As) potentially restrictive of competition
- Define the relevant market in a given market setting
- Find the applicable source material, and identify and interpret the relevant substantive rules and principles, in a case before the Commission or a national court
- Know the main risks and give strategic advice in cases of planned M&As, agreements and implementation of business practices.
- Critically evaluate current rules and case-law in the light of economic theory.

General competence

- Be able to perform relevant legal work in law firms, companies, and competition authorities
- Have an understanding of the economic rationale underlying competition law.

Achievement requirements for bachelor's level (10 credits):

Knowledge

The students are expected to have broad knowledge of the following topics:

- Article 101(1) which prohibits agreements, decision by associations of undertakings and concerted practices that are restrictive of competition.
 - Horizontal agreements
 - Cartels
 - Vertical agreements
- The criteria for exemption under article 101(3), and the role and function of block exemptions
- Article 102
 - Abuse of dominance ← ~~Non-pricing practices~~
 - Pricing practices
- Enforcement;
 - Enforcement by the European Commission of Articles 101 and 102 according to Council Regulation 1/2003
 - Enforcement of Article 101 and 102 by national competition authorities according to Council Regulation 1/2003

Skills

The students are expected to be able to

- Analyse and identify the relevant legal issues in more simple factual matters concerning practices and agreements potentially restrictive of competition
- Define the relevant market in a given market setting
- Find the applicable source material, and identify and interpret the relevant substantive rules and principles, in a case before the Commission or a national court

General competence

- Have an understanding of the impact of competition law on commercial activities
- Have an understanding of the interaction between law and economics in competition law.

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

Master's level

Richard Whish: Competition law, 9th edition, London 2018. The book treats both EC and UK Law. The students are not required to read the parts on UK law.

Chapter 1, 2 (except 3), 3, 4, 5, 7, 13 (except 12), 14 (except 5), 16 (except 12), 17, 18, 20 and 21.

Total pages: 576

Bachelor's level

Richard Whish: Competition law, 9th edition, London 2018. The book treats both EC and UK Law. The students are not required to read the parts on UK law.

Chapter 1, 3, 4, 5, 7, 13 (except 12), 16 (except 12), ~~17~~ and 18.

Total pages: ~~397432~~

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Ja

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

-

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

-

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

-

JUS5690 ROBOT REGULATION

Ronald E. Leenes, and others, "[Regulatory challenges of robotics: Some guidelines for addressing legal and ethical issues](#)", *Law, Innovation and Technology*, (2017) 9(1), 1 (44 pages)

Neil M. Richards and William D. Smart, "How should the law think about robots?", in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016, 3 (20 pages)

Trevor N. White, Seth D. Baum, "Liability for Present and Future Robotics Technology", in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0005 (18 pages)

Andres Guadamuz: Do androids dream of electric copyright? Comparative analysis of originality in artificial intelligence generated works, *Intellectual Property Quarterly* 2017 s. 169-186 (17 pages)

Joanna J. Bryson, Mihailis E. Diamantis, Thomas D. Grant, "Of, for, and by the people: the legal lacuna of synthetic persons", *Artificial Intelligence and Law*, 25(3) (2017), 273-291 (18 pages)

McGregor, Lorna, Daragh Murray, and Vivian Ng. "International human rights law as a framework for algorithmic accountability." *International & Comparative Law Quarterly* 68.2 (2019): 309-343. (32 pages)

Meg Leta Jones and Jason Millar, "Hacking Metaphors in the Anticipatory Governance of Emerging Technology: The Case of Regulating Robots", in Roger Brownsword, Eloise Scotford, and Karen Yeung, *the Oxford Handbook of Law, Regulation and Technology*, Oxford University Press, 2017, 596-619 (23 pages)

Wagner, Ben. "Ethics as an escape from regulation: From ethics-washing to ethics-shopping." *Being profiling. Cogitas ergo sum* (2018): 84-90. <https://www.jstor.org/stable/pdf/j.ctvhrd092.18.pdf> (6 pages)

Yeung, Karen. "Algorithmic regulation: a critical interrogation." *Regulation & Governance* 12.4 (2018): 505-523. (18 pages)

Reports and policy documents

Independent High-Level Expert Group on Artificial Intelligence Set up by the European Commission, Ethics Guidelines For Trustworthy AI, 8 April 2019, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/ethics-guidelines-trustworthy-ai> (39 pages)

European Commission, White Paper on Artificial Intelligence - A European approach to excellence and trust, 19.2.2020 COM(2020), 65, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf (26 pages)

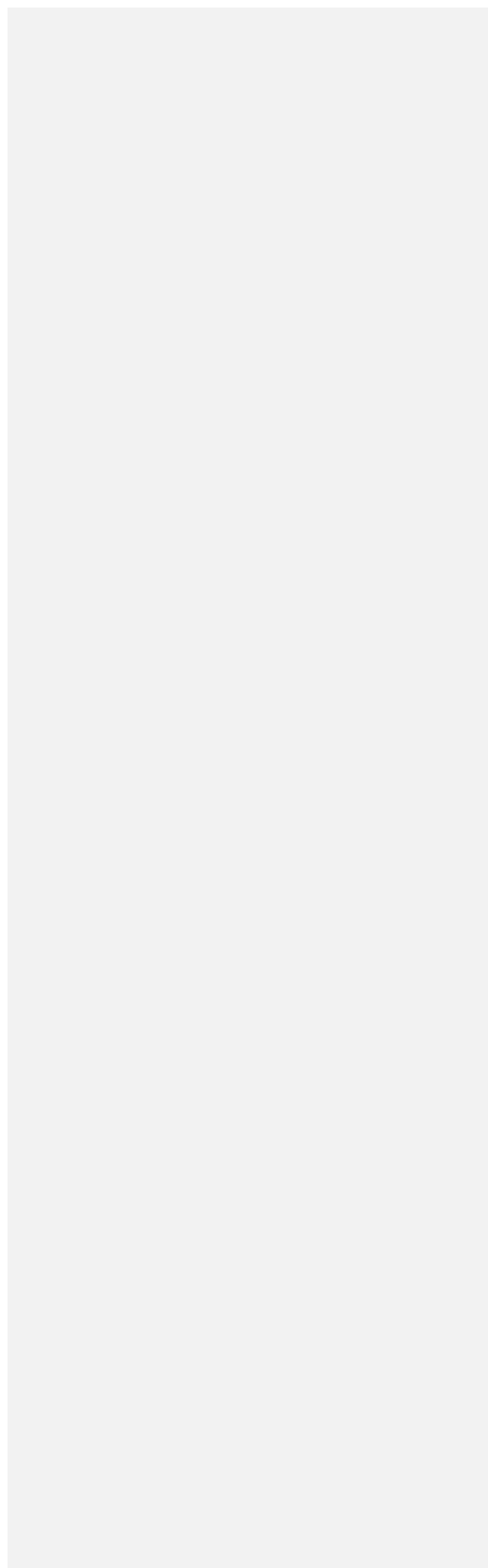
European Commission, Liability for Artificial Intelligence and Other Emerging Digital Technologies, 2019, <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeetingDoc&docid=36608> (65 pages)

European Parliament, Resolution of 12 February 2019 on a Comprehensive European Industrial Policy on Artificial Intelligence and Robotics (2018/2088(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0081_EN.html (27 pages)

Main literature: 307 pages.- oppdatert 353

NB! Further literature must be read in connection with individual and group research conducted during this course.

Further reading (starting points for group work) will be published on Canvas

Canvas side:

European Parliament Resolution of 16 February 2017 with Recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics (2015/2103(INL)), P8_TA (2017) 005, (23 pages)

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/robotics>

Legal approaches to robotics:

Ryan Calo, [*Robots as Legal Metaphors*](#), 30 *Harvard J. Law & Technology*, 209-37 (2016).

F. Patrick Hubbard, "Allocating the risk of physical injury from 'sophisticated robots': Efficiency, fairness, and innovation", in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016, 25 (25 pages)

Curtis E.A. Karnow, "The application of traditional tort theory to embodied machine intelligence", in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016, 51 (26 pages)

Autonomous vehicles:

Araz Taeihagh & Hazel Si Min Lim, "Governing autonomous vehicles: emerging responses for safety, liability, privacy, cybersecurity, and industry risks", *Transport Reviews* (2019), 39:1, 103-128, DOI: [10.1080/01441647.2018.1494640](https://doi.org/10.1080/01441647.2018.1494640)

Subhajit Basu, A. Omotubora, M. Beeson et al., "Legal framework for small autonomous agricultural robots", *AI & Society* (2018), <https://doi.org/10.1007/s00146-018-0846-4>

Commission Staff Working Document, "Liability for emerging digital technologies", COM(2018) 237 final, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-staff-working-document-liability-emerging-digital-technologies>

Wulf Loh, Janina Loh, "Autonomy and Responsibility in Hybrid Systems, The Example of Autonomous Cars", in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0003

Jeffrey K. Gurney, "Imputing Driverhood, Applying a Reasonable Driver Standard to Accidents Caused by Autonomous Vehicles", in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0004

Abby Everett Jaques, “Why the moral machine is a monster”, paper presented at WeRobot 2019, <https://robots.law.miami.edu/2019/wp-content/uploads/2019/03/MoralMachineMonster.pdf>

Privacy:

M. Ryan Calo, “[Robots and Privacy](#)”, in Patrick Lin et al. (eds.) *Robot Ethics: The Ethical and Social Implications of Robotics*, MIT Press 2012, 187-202

Human-Robot Interaction:

Jesse Kirkpatrick, Erin N. Hahn, Amy J. Haufler, “Trust and Human–Robot Interactions”, in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0010

Kate Darling, “‘Who’s Johnny?’ Anthropomorphic Framing in Human–Robot Interaction, Integration, and Policy”, in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0012

Kate Darling, “Extending legal protection to social robots: The effects of anthropomorphism, empathy, and violent behavior towards robotic objects”, in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016, 213 (26 pages)

Healthcare robots:

Aimee van Wynsberghe, *Healthcare robots: ethics, design and implementation*, Ashgate Publishing 2015

Eduard Fosch-Villaronga* and Jordi Albo-Canals, “‘I’ll take care of you,’ said the robot”, *Paladyn, Journal of Behavioral Robotics* (2019), 10(1), pp. 77-93, doi:10.1515/pjbr-2019-0006

Human-robot interaction, gender and sex:

Nomura Tatsuya, “[Robots and Gender](#)”, *Gender and the Genome*, Volume 1, Issue 1, 2017

Ezio Di Nucci, “[Sex Robots and the Rights of the Disabled](#)”, in John Danaher and Neil McArthur, *Robot Sex, Social and Ethical Implications*, MIT Press 2017

Litska Strikwerda, “Legal and Moral Implications of Child Sex Robots”, in John Danaher and Neil McArthur, *Robot Sex, Social and Ethical Implications*, MIT Press 2017

Law enforcement:

Kristen Thomasen, "Examining the constitutionality of robot-enhanced interrogation", in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016

Lisa A. Shay et al., "Confronting automated law enforcement", in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016

Military robots and autonomous weapons:

Peter W. Singer, "Wired for War: The Future of Military Robots", Brookings Opinions blog post, August 28, 2009, available at <https://www.brookings.edu/opinions/wired-for-war-the-future-of-military-robots/>

Leonard Kahn, "Military Robots and the Likelihood of Armed Combat", in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0018

Ian Kerr and Katie Szilagyi, "Asleep at the switch? How killer robots become a force

multiplier of military necessity"; in Ryan Calo, A. Michael Froomkin and Ian Kerr (ed.), *Robot Law*, Edward Elgar Publishing 2016

[Sigrid Redse Johansen](https://www.idunn.no/oslo-law-review/2018/02/so-man-created-robot-in-his-own-image-the-anthropomorphism), "So Man Created Robot in His Own Image: The Anthropomorphism of Autonomous Weapon Systems and the Law of Armed Conflict", *Oslo Law Review* (2018) 02 / Vol 5, <https://www.idunn.no/oslo-law-review/2018/02/so-man-created-robot-in-his-own-image-the-anthropomorphism>

Artificial intelligence:

European Commission for the Efficiency Of Justice (CEPEJ) European Ethical Charter on the Use of Artificial Intelligence in Judicial Systems and their environment, Adopted at the 31st plenary meeting of the CEPEJ (Strasbourg, 3-4 December 2018), <https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c>

Lawrence B. Solum, "Legal Personhood for Artificial Intelligences". *North Carolina Law Review*, Vol. 70, p. 1231, 1992, available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1108671>

Shannon Vallor, George A. Bekey, "Artificial Intelligence and the Ethics of Self-Learning Robots", in Patrick Lin, Keith Abney, and Ryan Jenkins (ed.), *Robot Ethics 2.0: From Autonomous Cars to Artificial Intelligence*, Oxford University Press, 2017, DOI:10.1093/oso/9780190652951.003.0022

Frank Pasquale, *The black box society: The secret algorithms that control money and information*, Harvard University Press, 2015.

Lilian Edwards, Michael Veale, "Slave to the algorithm? Why a 'right to an explanation' is probably not the remedy you are looking for", *Duke Law & Technology Review*, 2017, 16, 18-84.

Sandra Wachter, Brent Mittelstadt, Luciano Floridi, "Why a right to explanation of automated decision-making does not exist in the general data protection regulation" *International Data Privacy Law*, 2017, 7(2), 76-99.

Nick Bostrom, *Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies*, Oxford University Press, 2016

Intellectual property:

James Grimmelman: There's No Such Thing as a Computer-Authored Work - And It's a Good Thing, Too, 39 *Columbia Journal of Law & the Arts* (2016), 403-416

Paul Lambert: Computer Generated Works and Copyright: Selfies, Traps, Robots, AI and Machine Learning, 39 *European Intellectual Property Review*, 12-20

Jani Ihalainen: Computer creativity: artificial intelligence and copyright, 13 *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2018, 724-728

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS 5540 Public International Law

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

Textbooks: Malcolm Evans, International Law (5th Edition 2018), Andrea Bianchi International Law Theories (2017)

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

This course addresses general public international law, including the sources of international law (treaties, customary international law and general principles of law), rights and obligations of states and other subjects of international law, responsibility, dispute settlement, and the prohibition on the use of force. Furthermore, this course will critically examine the function and output of the UN Security Council, the General Assembly, and the ICJ. Theoretical approaches to international law, such as Realism, TWAIL, and Feminism will be explored.

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Knowledge

Students are expected to achieve thorough knowledge of the following topics:

The sources of international law, in particular treaty law and customary international law, the subjects of international law, the institutions of international law, the obligation to resolve disputes peacefully, the prohibition against the use of force, state responsibility for non-compliance with international law, enforcement and dispute settlement, and the impact of theoretical approaches to international law, including Realism, Liberalism, TWAIL, and Feminism.

Skills and general competence

Students read and analyze primary sources (treaties and ICJ cases), they prepare case reports and conduct group work to answer contemporary problems arising during the semester (such as inaction of the U. N. Security Council vis a vis Venezuela, provisional order by the ICJ addressing genocide, etc.) Students are able to critically assess the institutional structure of the international system, its interaction with the national level and other systems (such as politics and economics), and the effectiveness of its dispute resolution mechanisms. Students will gain skills including the capacity to identify, explain, and interpret relevant international rules for specific problems, as well as a basis for negotiating or drafting texts for treaty making, etc. These skills are relevant for careers within ministries of justice/foreign affairs, international organizations, think-tanks, or pursuit of an academic career.

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

1) Malcolm Evans (ed), *International Law* (5th edn, Oxford University Press 2018), chapters 4–9, (pp.89-289) **(200p)**, 14 (pp.415-449) **(34p)** , 16(pp.484-520) **(36 p)**17(pp.521-547) **(26p)**, 18 (547-563)**(16p)**, and 20 (pp.601- 634) **(33p)**. This is an ebook and should be ordered by the library. (245 pages total) **(345p)**

2) John Baylis, Steve Smith, and Patricia Owens, eds., *The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations*, 7th edition (Oxford University Press, 2017). Available as an ebook, we request that the library purchase the ebook so the students may access it:

<https://global.oup.com/academic/product/the-globalization-of-world-politics-9780198739852?cc=no&lang=en&>

Three chapters from this book are required reading **(36 pages total)**:

- Tim Dunne and Brian C. Schmidt, *Chapter 6: Realism* (pp. 101-114)**(13p)**.
- Tim Dunne, *Chapter 7: Liberalism* (pp. 116-126).**(10p)**
- Michael Barnett, *Chapter 9: Social constructivism* (pp. 144-157) **(13p)**

3) Two chapters from Andrea Bianchi, *International Law Theories* (Oxford 2016) are required reading (42 pages total), available as an ebook, and can be downloaded by clicking this link while connected to the University of Oslo's wifi network: <http://dx.doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198725114.001.0001>

- Chapter 9 *Feminism* (pp. 183–204) **(21p)**
- Chapter 10 *Third World Approaches* (pp. 205–226) **(21p)**

The following four articles are required reading:

4) Heathcote, Gina (2018) '[Security Council Resolution 2242 on women, peace and security: progressive gains or dangerous development?](#)'. *Global Society*, (32) 4, pp 374-394. **(20 pages)**

5) Kumm, Mattias/Havercroft, Jonathan/Dunoff, Jeffrey/Wiener, Antje (2017): "[The End of 'the West' and the Future of Global Constitutionalism](#). Editorial". In: *Global Constitutionalism*, Vol. 6, No. 1, S. 1-11. **(10 pages)**

6) Jayne C. Huckerby, «In Harm's Way: Gender and Human Rights in National Security" in *Duke Journal of Gender Law and Policy* Vol 27 2020 pp. 179-202 **(23 pages)** available at: <https://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1352&context=diglp>

7) Anthea Roberts, *Is International Law International?* 2017 Preface and Chapter 1, **(29 pages)**, available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3039763

Total number of assigned obligatory reading: 505 pages

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Yes it uses international instruments and cases, as well as English language textbooks

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Yes, we provide a lecture on Feminist International Law and include articles and chapters by women scholars

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

See above

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Because we are in a global shift, we have to update PIL every year.

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

Mal for opprettelse av nye emner ved Det juridiske fakultet For saksforberedning og fremlegg til programråd/vedtaksorgan

Emnenavn: [Constitutional and Supreme Courts, Politics and Rule of Law in Europe: Past, Present and Future](#)

Behov, økonomi og ressurser.

Begrunnelse for opprettelse av emnet Tekst adresseres til PMR	
Allerede opprettet i PMR 4. des 2018 som del av valgmeneprosessen	
Kostnadsberegning PMR sekretær fyller ut dette	
Trenger ikke	
Ressurser	
- Finansiering av emnet	Ordinær
- Instituttilknytning	IOR
- Faglig ansvarlig	Marit Halvorsen
- Faglærere	Jørn Øyrehagen Sund
- Administrativt ansvarlig	Elisabeth Reien (undervisning) og Axel Hjelme (eksamen)
- Programtilknytning	MiR

Emnets innhold

Innhold

Beskriv emnets faglige innhold, en kort presentasjon av innhold i emnet med fokus på faglige temaer. Teksten inngår på emnesiden og skal være statisk informasjon, dvs. ikke gjenstand for jevnlig revisjon.

Democracy and rule of law are two main pillars in the modern western state model. This state model has its origin in Europe in the middle of the 12th century, when ideas and structures concerning rule of law were developed. Ideas and structures concerning democracy were chiefly developed from the 18th century onwards. The relation between rule of law and democracy has since then been regularly debated, with the Supreme Court's making of precedent and review of legislation as ever returning themes. The transnationalization of law has caused a shift *in* focus and of activity from the legislator to the judiciary, and more specific from Parliament to [Constitutional and Supreme Court](#). By studying the [history-development](#) of European Supreme Court models, their role in politics and rule of law today, the analysis might – with acknowledged uncertainty – also be used to predict the future development of the relationship between democracy and rule of law, and the role of Supreme Courts in this development.

Formatted: English (United Kingdom)

Formatted: English (United Kingdom)

Formatted: English (United Kingdom)

Hva lærer du?

Skriv 1-2 setninger (spisset i forhold til læringsutbyttet). Det skal i forhold til forrige punkt; "Innhold", være fokus på sluttprodukt, kompetansemål/ konkrete ferdigheter. Eks: «Emnet skal gi studentene en grunnleggende forståelse av begreper, problemstillinger og arbeidsmetoder innen[.]» Etter emnet skal studenten[.]» Teksten inngår på emnesiden og skal være statisk informasjon, dvs. ikke gjenstand for jevnlig revisjon.

[The students shall acquire knowledge and perspectives on and skills to analyse the historical development of different European Supreme Court models and Constitutional courts, with an emphasis on the organisation of courts, the relationship between the national judiciary and the national political system, the relationship between the national judiciary and various supranational political bodies and courts of law, and computerised decision making.](#)

[1\) To acquire knowledge and perspectives on and skills to analyse the historical development of different European Supreme Court models up to the fall of the Berlin Wall in 1989, and their role in the shaping of the rule of law and in the political system. 2\) To use the historical knowledge and perspectives to analyse the development of Supreme Courts and the rule of law in Europe after 1989, with an emphasis on the relationship between the national judiciary and the national political system, and between the national judiciary and various supranational political bodies and courts of law.](#)

Formatted: English (United Kingdom)

Læringskrav

Læringskravene fremgår på emnets semesterside og har klar sammenheng med litteraturlisten. Læringskravene skal deles inn i kvalifikasjonsrammeverkets tre kategorier. For å beskrive kunnskaper kan man for eksempel bruke formuleringer som 'kjenne til.', 'forstå.'. For å beskrive ferdighetsmål kan man for eksempel bruke formuleringer som 'anvende', 'analysere', mm.: Generell kompetanse kan for eksempel være ikke-fagspesifikke kunnskaper, ikke-fagspesifikke (overførbare) ferdigheter, eller holdninger. Læringskravene bør ellers være korte og konsise, og bør settes opp som en punktliste.

Kunnskap

- [To acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the art of judging and the organization of courts.](#)

	<ul style="list-style-type: none"> • To acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the historical development of the English and Welsh, French, German and Nordic supreme court models from the Middle Ages till today. Emphasis shall be put on oral and written procedure, appeal, precedent and review. • Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the historical development of the idea of the rule of law in relation to democracy, and its institutional and political framework in the above mentioned states. Emphasis shall be put on the independence of the judiciary, on accountability and transparency, but also on corruption as a rule of law problem. • Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the development of the English and Welsh, French, German and Nordic supreme court models after the fall of the Berlin Wall in 1989, and how these models have served as a source of inspiration during the construction of the rule of law in former Eastern European countries. Emphasis shall be put on the questions of access to court, clerking, procedure, decision making processes, precedent and review. • Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the relationship between changes in the supreme court models on the one hand, and changes in the political system and the rule of law on the other, with an emphasis on national and supranational political bodies and courts. • <u>Be able to discuss the role of computerized decision making in the future.</u> ———
<p><i>Ferdigheter</i></p>	
<p><i>Generell kompetanse</i></p>	
<p>Litteraturliste</p>	
<p>For emner som inngår i MiR programmet er sidetallsnormen 40 s. pr stp ved ba-nivå, 50-60 s. pr stp ved ma-nivå. For samfunnsvitenskapelige emner som f.eks HUMR-emner gjelder maks 80 s. pr stp.</p>	
<p><i>Innføringlitteratur</i></p>	
<p><i>Hovedlitteratur</i></p>	<p>Aletas, N., Tsarapatsanis, D., Preotiuc-Pietro, D., Lamos, V.: "Predicting judicial decisions of the European Court of Human Rights: a Natural Language Processing perspective", PeerJ Computer Science: https://peerj.com/articles/cs-93.pdf</p> <p>Barak, Ahron, "On judging", in Judges as Guardians of Constitutionalism and Human Rights, Scheinin, Martin; Krunke, Helle; Aksenova, Marina (eds). Edward Elgar Publishing, 2016: 27-49</p> <p>Andrews, Neil, "The Supreme Court of the United Kingdom: A Selective Tribunal with the Final Say on Most Matters", Supreme</p>

Formatted: Indent: Left: 1,27 cm, No bullets or numbering

Formatted: No bullets or numbering

Formatted: English (United Kingdom)

Field Code Changed

Formatted: English (United Kingdom)

Formatted: English (United Kingdom)

Field Code Changed

Courts in transition in China and the West, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), ~~Maastricht~~, Springer, 2017: 37-52

Bell, John, "Introduction", in *Judiciaries within Europe. A Comparative Review*, Cambridge, ~~New York~~ 2010: ~~1-43~~ (384 pages, pp 174-234 not included)

Benvenisti, Eyal and Downs, George W., "Going Global to preserve Domestic Accountability: The New Role of National Courts", in Muller, Sam and Richards, Sidney (eds.), *Highest Courts and Globalisation*, Hague Academic Press, ~~The Hague~~ 2010: 163-186.

CCJE Opinion No. 18 (2015) "The position of the judiciary and its relation with the other powers of state in a modern democracy", [19 pages](#)

Domej, Tanja, "Squaring the Circle: Individual Rights and the General Interest Before the Supreme Courts of the German-Speaking Countries", *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), ~~Maastricht~~, Springer, 2017: 131-148

Ferrand, Frédérique, "The French Court of Cassation: On the Threshold of a Quiet Revolution?", *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds.), ~~Maastricht~~, Springer, 2017: 175-226

Graver, Hans Petter, "Judicial Independence and Judicial Responsibility", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven, 2014: 309-323-

[Grenstad, Gunnar; Schaffer, William R.; Sunde, Jørn Øyrehagen; Waltenburg, Eric N., «A Nordic Comparative Perspective», in Proactive and Powerful – Law Clerks and the Institutionalization of the Norwegian Supreme Court. Eleven, 2020: 155-171](#)

[Jakab, András, "What can Constitutional Law do Against the Erosion of Democracy and the Rule of Law? On the Interconnectedness of the Protection of Democracy and the Rule of Law", in MPIL Research Papers Series no. 2029-15: 1-15](#)

Jakab, András; Dyevre, Arthur, ~~and~~ Itzcovich, Giulio, "Conclusion", in *Comparing Constitutional Reasoning*, Cambridge University Press, ~~New York~~ 2017: 761-797.

Jolowicz, J.A., "The Role of the Supreme Courts at the national and International level – General Report", in Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed)

- Formatted: English (United Kingdom)
- Formatted: English (United Kingdom)
- Formatted: English (United Kingdom)
- Formatted: English (United Kingdom)
- Formatted: English (United Kingdom)

The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki International Colloquium 21-25. May 1997. Sakkoulas Publications, 1998: 37-63

[Laffranque, Julia, "Judicial Independence in Europe: Principles and Reality", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder \(eds\) The Independence of Judges. Eleven, The Hague 2014: 127-148](#)

[Lachmayer, Konrad, "Disempowering courts: the interrelationship between courts and politics in contemporary legal orders or the manifold ways of attacking judicial independence", in Courts, Politics and Constitutional Law – Judicialization of Politics and Politicization of the Judiciary, Belov, Martin \(ed\). Routledge, 2020: 31-54](#)

[Kosar, David, "Beyond Judicial Councils: Forms, Rationales and Impact of Judicial Self-Governance in Europa", in the German Law Journal, vol. 19 no. 7 2018: 1567-1612](#)

Magna Carta of Judges (CCJE) 2010 (3 pages).

Mak, Elaine, "Strategic Thinking About National Courts" in [Sam Muller, Sam; Zouridis, Stavros; Zouridis, Morly Frishman and Morly; Laura Kistemaker, Laura](#) (eds.), The Law of the Future and the Future of Law, Vol II. Law of the Future Series No. 2, Torkel Opsahl Academic Epubliser, [The Hague 2012:131-142](#)

[Sourdin, Tania, "Judge v. Robot: Artificial Intelligence and the Judicial Decision-Making", in The New South Wales Law Journal, 41. vol. no. 4, pp. 1114-1133](#)

Sunde, Jørn Øyrehagen, "From Courts of Appeal to Courts of Precedent—Access to the Highest Courts in the Nordic Countries", Supreme Courts in transition in China and the West, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco); Fu, Yulin (eds.), [Maastricht, Springer, 2017: 53-76](#)

[Sunde, Jørn Øyrehagen; Nylund, Anna, "Court and Court Proceedings", in Nordic law and European Context, Letto-Canamo, Pia; Tamm, Ditlev; Mortensen, Bent Ole Gram \(eds\). Springer 2019: 201-213](#)

Viannopoulos, A.N., "The Role of the Supreme Courts at the national and International level – The historical aspect", in Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed) The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki Interantional Colloquium 21-25. May 1997. Sakkoulas Publications, 1998: 67-98

	<p>Wilske, Olof, "Court Management and Professional Integrity: A Swedish Judicial Dilemma", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) The Independence of Judges. Eleven, 2014: 75-86.</p> <p>Østerud, Øyvind, "Judicial Power and Legal Revolution", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) The Independence of Judges. Eleven, The Hague 2014: 233309-246323.</p>
<i>Tillegslitteratur</i>	
Tillatte hjelpemidler til eksamen	
Alle – hjemmeeksamen	

Om emnet

Generelle fakta om emnet			
Emnekode i FS (fylles inn etter eventuelt vedtak om opprettelse)	JUS5903***		
Emnenavn – bokmål			
Emnenavn – nynorsk			
Emnenavn – engelsk	Supreme Courts, Politics and Rule of Law in Europe: Past, Present and Future		
Antall studiepoeng	10		
Eksamenssemester (sett kryss)	Høstsemesteret ☒		
	Vårsemesteret ☐		
Undervisningssemester (sett kryss)	Høstsemesteret ☒		
	Vårsemesteret ☐		
Studienivå (sett kryss)	BA (Bachelor) ☐		
	MA (Master) ☒		
Hvis emnet inngår i en profil/emnegruppe, oppgi hvilken.			
Opptak og adgang			
Hvordan oppnås studierett til emnet? Studieprogram, evt andre opptak.			
Har emnet obligatorisk undervisning?	Nei		
Forkunnskaper			
Obligatoriske	<p>Students must fill one of these requirements:</p> <p>Passed 1st - 3rd year of the 5-years degree Master of Laws (Master i rettsvitenskap) at UiO (or exams that qualify for exemption for these) or</p> <p>Hold a 5-years Master's degree in Laws (Master i rettsvitenskap) at UiO or equivalent.</p> <p>Exemptions from the formal prerequisites will be given to students with admission to the faculty's own exchange or master's degree programmes. This rule does not apply to students with admission to other master's degree programmes at the University of Oslo, unless otherwise agreed.</p>		
Anbefalte	Three years of law studies.		
Faglig overlapp med andre emner			
List opp emner og angi overlapp i studiepoeng <2/3 overlapp = fullt overlapp Mellom 2/3 og 1/3 overlapp = halvt overlapp >1/3 overlapp = ingen overlapp	Emne	Studiepoeng	

Undervisning		
Undervisningsformer	Sett kryss	Antall timer
- Forelesninger	☒ x	22
- Kurs/Seminar	☐	
- Frivillige kurs-/fak.oppgaver	☐	
- PBL-undervisning	☐	
- Basisgrupper	☐	
- Veiledning	☐	
Beskriv eventuelle obligatoriske arbeidskrav eller undervisning		
Eksamen		
Eksamensform	Hjemmeeksamen	
Eksamenstid	5000 ord over 10 dager	
Karakterregel (sett kryss)	A-F (bokstavkarakter)	☐ x
	Bestått/Ikke bestått	☐
Gis det utsatt eksamen? (sett kryss)	Ja	☐ x
	Nei	☐
Inngår emnet i kvoteordning for gjentak av bestått eksamen? Gjelder emner som kan inngå i graden Master i rettsvitenskap	Ja	
Språk i undervisning, litteratur og eksamen		
	Norsk	Engelsk
- Undervisning	☐	☒ x
- Litteratur (pensum)	☐	☒ x
- Eksamensoppgave	☐	☒ x
- Eksamensbesvarelse	☐	☒ x

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

JUS5903: Constitutional and Supreme Courts, Politics and Rule of Law in Europe: Past, Present and Future

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

463- oppdatert **471p**

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Democracy and rule of law are two main pillars in the modern western state model. This state model has its origin in Europe in the middle of the 12th century, when ideas and structures concerning rule of law were developed. Ideas and structures concerning democracy were chiefly developed from the 18th century onwards. The relation between rule of law and democracy has since then been regularly debated, with the Supreme Court's making of precedent and review of legislation as ever returning themes. The transnationalization of law has caused a shift in focus and of activity from the legislator to the judiciary, and more specific from Parliament to Constitutional and Supreme Court. By studying the development of European Supreme Court models, their role in politics and rule of law today, the analysis might – with acknowledged uncertainty – also be used to predict the future development of the relationship between democracy and rule of law, and the role of Supreme Courts in this development. OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

The students shall acquire knowledge and perspectives on and skills to analyse the historical development of different European Supreme Court models and Constitutional courts, with an emphasis on the organisation of courts, the relationship between the national judiciary and the national political system, the relationship between the national judiciary and various supranational political bodies and courts of law, and computerised decision making.

- To acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the art of judging and the organization of courts.
- To acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the development of the English and Welsh, French, German and Nordic supreme court models. Emphasis shall be put on oral and written procedure, appeal, precedent and review.
- Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the development of the idea of the rule of law in relation to democracy, and its institutional and political framework in the above

mentioned states. Emphasis shall be put on the independence of the judiciary, on accountability and transparency..

- Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the development of the English and Welsh, French, German and Nordic supreme court models. Emphasis shall be put on the questions of access to court, clerking, procedure, decision making processes, precedent and review.
- Acquire knowledge and perspectives on and the skill to analyse the relationship between changes in the supreme court models on the one hand, and changes in the political system and the rule of law on the other, with an emphasis on national and supranational political bodies and courts.
- Be able to discuss the role of computerized decision making in the future.

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttelitteratur)

Innføringslitteratur

Barak, Ahron, "On judging", in *Judges as Guardians of Constitutionalism and Human Rights*, Scheinin, Martin; Krunke, Helle; Aksanova, Marina (eds). Edward Elgar Publishing, 2016: 27-49 **(22p)**

Bell, John, "Introduction", in *Judiciaries within Europe. A Comparative Review*, Cambridge 2010: 1-43 **(42p)**

Hovedlitteratur

Benvenisti, Eyal and Downs, George W., "Going Global to preserve Domestic Accountability: The New Role of National Courts", in Muller, Sam and Richards, Sidney (eds), *Highest Courts and Globalisation*. Hague Academic Press, 2010: 163-186. **(23)**

CCJE Opinion No. 18 (2015) "The position of the judiciary and its relation with the other powers of state in a modern democracy", **19 pages**

Domej, Tanja, "Squaring the Circle: Individual Rights and the General Interest Before the Supreme Courts of the German-Speaking Countries", *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds). Springer, 2017: 131-148 **(17)**

Ferrand, Frédérique, "The French Court of Cassation: On the Threshold of a Quiet Revolution?", *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco), Fu, Yulin (eds). Springer, 2017: 175-226 **(51)**

Graver, Hans Petter, "Judicial Independence and Judicial Responsibility", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven, 2014: 309-323. **(14)**

Grenstad, Gunnar; Schaffer, William R.; Sunde, Jørn Øyrehagen; Waltenburg, Eric N., «A Nordic Comparative Perspective», in *Proactive and Powerful – Law Clerks and the Institutionalization of the Norwegian Supreme Court*. Eleven, 2020: 155-171 **(16)**

Jakab, András, "What can Constitutional Law do Against the Erosion of Democracy and the Rule of Law? On the Interconnectedness of the Protection of Democracy and the Rule of Law", in *MPIL Research Papers Series no. 2029-15: 1-15* **(14p)**

Jakab, András; Dyevre, Arthur; Itzcovich, Giulio, "Conclusion", in *Comparing Constitutional Reasoning*. Cambridge University Press, 2017: 761-797. (36p)

Jolowicz, J.A., "The Role of the Supreme Courts at the national and International level – General Report", in Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed) *The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki International Colloquium 21- 25. May 1997*. Sakkoulas Publications, 1998: 37-63 (26p)

Lachmayer, Konrad, "Disempowering courts: the interrelationship between courts and politics in contemporary legal orders or the manifold ways of attacking judicial independence", in *Courts, Politics and Constitutional Law – Judicialization of Politics and Politicization of the Judiciary*, Below, Martin (ed.) Routledge, 2020: 31-54 (23p)

Kosar, David, "Beyond Judicial Councils: Forms, Rationales and Impact of Judicial Self-Governance in Europa", in the *German Law Journal*, vol. 19 no. 7 2018: 1567-1612 (45p)

Magna Carta of Judges (CCJE) 2010 (3 pages).

Mak, Elaine, "Strategic Thinking About National Courts" in Muller, Sam; Zouridis, Stavros; Frishman, Morly; Kistemaker, Laura (eds.), *The Law of the Future and the Future of Law, Vol II. Law of the Future Series No. 2*, Torkel Opsahl Academic Epubliser 2012:131-142 (11p)

Sourdin, Tania, "Judge v. Robot: Artificial Intelligence and the Judicial Decision-Making", in *The New South Wales Law Journal*, 41. vol. no. 4, pp. 1114-1133 (19p)

Sunde, Jørn Øyrehagen, "From Courts of Appeal to Courts of Precedent—Access to the Highest Courts in the Nordic Countries", *Supreme Courts in transition in China and the West*, van Rhee, Cornelis Hendrik (Remco); Fu, Yulin (eds), Springer 2017: 53-76 (23p)

Sunde, Jørn Øyrehagen; Nylund, Anna, "Court and Court Proceedings", in *Nordic law and European Context*, Letto-Canamo, Pia; Tamm, Ditlev; Mortensen, Bent Ole Gram (eds.) Springer 2019: 201-213(12p)

Viannopoulos, A.N., "The Role of the Supreme Courts at the national and International level – The historical aspect", in Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed) *The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki Interantional Colloquium 21- 25. May 1997*. Sakkoulas Publications, 1998: 67-98 (31p)

Wilske, Olof, "Court Management and Professional Integrity: A Swedish Judicial Dilemma", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven, 2014: 75-86.(11p)

Østerud, Øyvind, "Judicial Power and Legal Revolution", in Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds) *The Independence of Judges*. Eleven, 2014: 233-246. (13p)

Støttelitteratur (ikkje ein del av pensum)

Below, Martin (ed.), *Courts, Politics and Constitutional Law – Judicialization of Politics and Politicization of the Judiciary*. Routledge, 2020

Engstad, Nils A., Astrid Lærdal Frøseth and Bård Tønder (eds,) *The Independence of Judges*. Eleven, 2014

Jakab, András; Dyevre, Arthur; Itzcovich, Giulio (eds), Comparing Constitutional Reasoning. Cambridge University Press, 2017

Muller, Sam; Zouridis, Stavros; Frishman, Morly; Kistemaker, Laura (eds), The Law of the Future and the Future of Law, Vol II. Law of the Future Series No. 2. Torkel Opsahl Academic Epublisher, 2012

Yessiou-Faltsi, Pelayia (ed) The Role of the Supreme Courts at the national and International level – Reports for the Thessaloniki Interantional Colloquium 21-25. May 1997. Sakkoulas Publications, 1998

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Ja

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Ja

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Fyll inn

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Det er gjort ein del endringar i litteraturen, og sidetalet er redusert med nesten 150 sider. Endringane er motivert av dei store endringane som har skjedd i relasjonen mellom domstolar og politikk etter framveksten av illiberale demokrati. Noko av fokus i faget er dermed endra frå fokus på domstolar og deira organisering og indre utviklingsdynamikk til eit enno sterkare fokus på relasjonen mellom domstolar og demokrati. Reduksjonen er motivert av eit ønskje om å prøva seg fram, og ikkje starta med ei for stor litteraturmengde, men heller auka den etter kvart basert på erfaring.

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

HUMR 5131

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

814

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Fyll inn

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Fyll inn

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttelitteratur)

Required reading**Main books:**

Forsythe, David P., *Human Rights in International Relations*, Cambridge: Cambridge University Press, 2012 (3rd edition), ch 3 (pp 71-116) & 5-7 (pp 155-276) (166 pp).

Nickel, James, *Making Sense of Human Rights*, Malden, Mass.: Blackwell Publishing, 2007 (2nd ed.), ch 1-7, pp 7-122 (115 pp).

Book chapters and articles in compendium:

Beitz, Charles, *The Idea of Human Rights*, Oxford: Oxford University Press 2009, ch 1, 3,4 (60 pp). https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71534785570002201&context=L&vid=UIO&search_scope=default_scope&isFrbr=true&tab=default_tab&lang=no_NO

*Cmiel, Kenneth, *The Recent History of Human Rights*, in Akira, Iriye et.al. (2012), *The Human Rights Revolution: An International History*, Oxford: Oxford University Press, pp 27-51 (25 pp).

*Epp, Charles R., *The Rights Revolution. Lawyers, Activists, and Supreme Courts in Comparative Perspective*, Chicago and London: The University of Chicago Press, 1998, ch 2-4, pp 11-70 (69 pp).

Griffin, James, *On Human Rights*, Oxford: Oxford University Press, 2008, ch 2 (28 pp). <http://ask.bibsys.no/ask/action/show?pid=101683952&kid=biblio> (E-book, 2010).

*Hunt, Lynn, *Inventing Human Rights*, New York: W.W. Norton & Company, 2007, Introduction, pp 15-34, ch 3-4, 113-176 (82 pp).

*Ishay, Micheline R., *The History of Human Rights From Ancient Times to the Globalization Era*, University of California Press, 2008, Ch 2: Human Rights and the Enlightenment, pp 63-116 (53 pp)

Articles online (available in form of E-book or E-Journal):

Students gain access to the articles below by using their usual UiO password and username. Read more about how to connect to the UiO network from home or

away: <http://www.uio.no/english/services/it/network/>

Buchanan, Allen, 2013, *The Heart of Human Rights*, Oxford University Press, p. 50-81 (most of chapter 2) (32 pages)

<http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199325382.001.0001/acprof-9780199325382>

Donnelly, Jack, 'The Relative Universality of Human Rights' in *Human Rights Quarterly* Vol 29 (2) (2007), 281-306 (36 pp). [https://bibsys-](https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/permalink/f/14fha3m/TN_gale_legal166599332)

almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/permalink/f/14fha3m/TN_gale_legal166599332

Eknern, Stener. "Towards a Mayan Theory of Human Rights: Sacred Equilibria and the Consequences of Disrespect". In *Nordic Journal of Human Rights*, 34:4 (2016), pp 272-288. <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/18918131.2016.1248060>

O'Neill, Onora, 'The dark side of human rights', *International Affairs*, 81, 2 (2005), pp 427-439 (13 pp). <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-2346.2005.00459.x/full>

Risse, Thomas, Stephen C. Ropp, and Kathryn Sikkink (eds), *The Persistent Power of Human Rights. From Commitment to Compliance*, Cambridge: Cambridge University Press, 2013, ch 1-2, pp 3-42 (39 pp). <https://www.cambridge.org/core/books/persistent-power-of-human-rights/D26A23B19102926B4E77B1EDEA3773F1>

Simmons, Beth, *Mobilizing for Human Rights. International Law in Domestic Politics*, Cambridge University Press, 2009, ch 4, pp 112-155 (43

pp). <http://ebooks.cambridge.org/ebook.jsf?bid=CBO9780511811340> (E-book).

Teruhisa Se and Rie Karatsu. "A conception of human rights based on Japanese culture: promoting cross-cultural debates", *Journal of Human Rights*, vol. 3, no. 3 (2004): 269-289 (20 pp). <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1475483042000224842> (E-book).

Waldron, Jeremy, 'Rights in Conflict', *Ethics*, Vol 99, No. 3 (April, 1989), pp 503-519 (17 pp). http://www.jstor.org/stable/2380863?seq=1#page_scan_tab_contents

Total: 814 pages

Recommended:

Beitz, Charles, *The Idea of Human Rights*, Oxford: Oxford University Press 2009, ch 5 (30 pp). <https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo->

[explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71534785570002201&context=L&vid=UIO&search_scope=default_scope&isFrbr=true&tab=default_tab&lang=no_NO](https://www.uio.no/bibliotek/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71534785570002201&context=L&vid=UIO&search_scope=default_scope&isFrbr=true&tab=default_tab&lang=no_NO)

Cohen, Daniel G., The Holocaust and the "Human Rights Revolution": A Reassessment, in Akira, Iriye et.al. (2012), *The Human Rights Revolution: An International History*, Oxford: Oxford University Press, pp 53-72 (19 pp).

Fagan, Andrew: *Human Rights and Cultural Diversity. Core Issues and Cases*, Edinburgh: Edinburgh University Press 2017, ch 5, pp 127-162 (34 pp). **(A HARD COPY OF THE CHAPTER WILL BE DISTRIBUTED IN THE FIRST LECTURE)**

Kennedy, David, The International Human Rights Movement: Part of the Problem?, *Harvard Human Rights Journal*, 15, 2002, pp 101-126 (22 pp).
<http://www.heinonline.org/HOL/Index?index=journals%2Fhhrij&collection=journals>

Montgomery, Heather, Imposing Rights? A case study of child prostitution in Thailand, in: Jane C. Cowan, Marie Bénédicte Dembour and Richard A. Wilson (eds.), *Culture and Rights. Anthropological Perspectives*, Cambridge University Press, 2001.

Nagel, Thomas, 'Personal Rights and Public Space', *Philosophy and Public Affairs*, Vol 24, No. 2 (Spring, 1995), pp 83-107 (25 pp). <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1088-4963.1995.tb00024.x/abstract>

Nussbaum, Martha C, Capabilities and Human Rights, *Fordham Law Review*, vol. 66, 1997-1998: 273-300 (28 pp).
<http://www.heinonline.org/HOL/Index?index=journals%2Fflr&collection=journals>

Pitarch, Pedro, The Labyrinth of Translation: A Tzeltal Version of the Universal Declaration of Human Rights, in: Pedro Pitarch, Shannon Speed and Xochitl Leyva Solano (eds), *Human Rights in the Maya Region*. Durham NC: Duke University Press, 2008, ch. 4, pp. 91-122 (31 pp).

Pogge, Thomas, 'How Should Human Rights be Conceived?', *Jahrbuch für Recht und Ethik / Annual Review of Law and Ethics*, Vol 3, Themenschwerpunkt: Rechtsstaat und Menschenrechte / Human Rights and The Rule of Law (1995), pp 103-120 (18 pp) http://www.jstor.org/stable/43592933?seq=1#page_scan_tab_contents

Rice, Kathleen, 'Rights and responsibilities in rural South Africa: implications for gender, generation, and personhood', *Journal of the Royal Anthropological Institute* 23, 28-41 (2016), 13 pp.

Sen, Amartya, Elements of a Theory of Human Rights, *Philosophy and Public Affairs*, vol 32, no 4, autumn 2004, pp 315-256 (41 pp).
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1088-4963.2004.00017.x/pdf>

Sim, May, A Confucian Approach to Human Rights, in *History and Philosophy Quarterly*, Vol. 21 (4), October 2004, pp 337-356 (19 pp). http://www.jstor.org/stable/27745000?seq=1#page_scan_tab_contents

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Ja. Det meste er fremmedspråklig.

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Ja

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Fyll inn

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Fyll inn

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

HUMR5132 – Human Rights Law in Context

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

804 pages

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Same as is.

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Same as is.

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

Required reading**Textbook for the course:**

Ilias Bantekas and Lutz Oette, *International Human Rights Law and Practice*, third edition (Cambridge University Press, 2020), selected chapters (604 pages).

Book chapters and articles (200 pages):

Deborah Rhode, Access to Justice, 69(5) Fordham Law Review (2001), pp.1785-1819 (34 pages).

Martin Scheinin, Access to Justice before International Human Rights Bodies: Reflections on the Practice of the UN Human Rights Committee and the European Court of Human Rights, in Francesco Francioni (ed), *Access to Justice as a Human Right* (Oxford University Press, 2007), pp. 135-152 (18 pp).

Stener Ekern, [The Production of Autonomy: Leadership and Community in Mayan Guatemala](#), 43(1) Journal of Latin American Studies (2011), pp. 93-119 (26 pages).

G. Zyberi, 'The International Court of Justice and the Rights of Peoples and Minorities' in Christian Tams and James Sloan (eds.), *The Development of International Law by the International Court of Justice* (Oxford University Press, 2013), pp. 327-352 (25 pages).

G. Zyberi 'The Role of Non-State Actors in Implementing the Responsibility to Protect', in Cedric Ryngaert and Math Noortmann (eds.) *Human Security and International Law: The Challenge of Non-State Actors* (Intersentia, 2014), pp. 53-74 (21 pages).

Peris S. Jones, *AIDS Treatment and Human Rights in Context* (Palgrave Macmillan, 2009), chapters 1 and 2, respectively on '1. The Struggle to Access Treatment and Other Services in South Africa', and '2. Conceptualizing Human Rights and "Access" to Medication', pp. 25-72 (47 pages).

Rikki Holtmaat, '[The CEDAW: a holistic approach to women's equality and freedom](#)', in A. Hellum and H. Sinding Aasen (eds), *Women's Human Rights* (Cambridge University Press, 2013), pp. 95-124 (29 pages).

Total: 804 pages

Some recommended reading:

Francesco Francioni, 'The Rights of Access to Justice under Customary International Law', in Francesco Francioni (ed), '[Access to Justice as a Human Right](#)' (Oxford University Press, 2007), pp. 1-55 (55 pages).

Corradetti, Claudio, 'What does cultural difference require of human rights' in C. Holder and D. Reidy (eds), *Human Rights. The Hard Questions* (Cambridge University Press, 2013), pp. 136-149 (13 pages).

M. Langford, '[Housing Rights Litigation: Grootboom and Beyond](#)' in M. Langford, B. Cousins, J. Dugard and T. Madlingozi (eds), *Socio-Economic Rights in South Africa: Symbols or Substance?* (Cambridge University Press, 2014), pp. 187-225 (39 pages).

Antoine Buyse, '[Words of Violence: "Fear Speech", or How Violent Conflict Escalation Relates to the Freedom of Expression](#)', 36(4) *Human Rights Quarterly* (2014), pp. 779-797 (19 pages).

Sandra Fredman, 'Engendering socio-economic rights', in A. Hellum and H. Sinding Aasen (eds), *Women's Human Rights* (Cambridge University Press, 2013), pp. 217-242 (25 pages).

Jeremy Waldron, 'Socio-Economic Rights and Theories of Justice', in Thomas Pogge (ed), *Freedom from Poverty as a Human Right* (Paris: UNESCO), pp. 21-49 (26 pages).

Celestine Nyamu Musebi, '[Pulling apart? Treatment of pluralism in the CEDAW and the Maputo Protocol](#)', in A. Hellum and H. Sinding Aasen (eds), *Women's Human Rights*, (Cambridge University Press 2013), pp. 183-213 (31 pages).

Martha C. Nussbaum: 'The Role of Religion' in Martha C. Nussbaum (ed), *Women and Human Development: The Capabilities Approach*(Cambridge University Press, 2000), pp. 206-240 (34 pages).

Asbjørn Eide 'The Framework Convention in Historical and Global Perspective' in Mark Weller (ed), *The Rights of Minorities: A Commentary on the European Framework Convention for the Protection of National Minorities* (Oxford University Press, 2005), (22 pages).

Kinga Gál, '[The Council of Europe Framework Convention for the Protection of National Minorities and its Impact on Central and Eastern Europe](#)' (European Centre for Minority Issues, Germany, 2000) (17 pages).

G. Zyberi 'The Interpretation and Development of International Human Rights Law by the International Court of Justice', in Martin Scheinin (ed.), '[The Relevance of Human Rights Norms before "Other" International Courts and Tribunals](#)' (Cambridge University Press, 2019), pp. 28-61.

Eric A. Posner, *The Twilight of Human Rights Law* (Oxford University Press, 2014) (185 pages).

Samuel Moyn, Beyond the Human Rights Measurement Controversy, Law and Contemporary Problems 81 (2018), pp. 121-137 (18 pages).

Suggested treaty collections on human rights:

Alison Bisset (ed), Blackstone's International Human Rights Law Documents, tenth edition (Oxford University Press, 2016).

Ole Kristian Fauchald and Bård Sverre Tuseth (eds), Global and Regional Treaties (Oslo, 2016).

Urfan Khaliq, International Human Rights Law Documents (Cambridge University Press, 2018).

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

This is an English-taught course.

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Yes,

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Same as is.

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Same as is.

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

HUMR 5191

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

740

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Fyll inn

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Fyll inn

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttelitteratur)

a) Books:

- Andreassen, Bård A, Hans-Otto Sano and Siobhán McInerney-Lankford (2017), *Research Methods in Human Rights. A Handbook*, London: Ed Elgar 2017. Chapters 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 18 (203 pp).
- Nygaard, Lynn P. (2017) *Writing Your Master's Thesis: From A to Zen*. London: SAGE.
- Landman, Todd (2006), *Studying Human Rights*, London and New York: Routledge, Ch 1, pp 1-18 (17 pp), Ch 3, pp 36-57 (21 pp) https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=BIBSYS_ILS71520786030002201&context=L&vid=UIO&search_scope=default_scope&isFrbr=true&tab=default_tab&lang=no_NO
- Trachtenberg, Marc (2006), *The Craft of International History: A Guide to Method*, Princeton University Press, Ch 1, pp 1-29. (29 pp) <http://www.sscnet.ucla.edu/polisci/faculty/trachtenberg/cv/craft.pdf>

b) Articles

The following chapters and articles are available directly from Internet or by using "ORIA"

You may search for journals (printed and e-journals) by using "ORIA" or "Find e-Journal". Both are available at the English home page of The Faculty of Law Library: <http://www.ub.uio.no/english/>

- Bowen, Glenn (2009) Document Analysis as a Qualitative Research Method, *Qualitative Research Journal*, vol. 9, no. 2., (pp.13).
- Brems, Eva (2009), "Methods in Legal Human Rights Research", in Coomans, Fons, Fred Grünfeld and Menno T Kamminga (eds.), *Methods of Human Rights Research*, Intersentia, pp 77-89. (12 pp)
- Ekern, Stener (2010), "The modernizing bias of human rights: stories of mass killings and genocide in Central America", in *Journal of Genocide research*, 12:3-4, pp 219-242. (21 pp) <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14623528.2010.52899>
- Kanstroom, Daniel (2008), "On 'Waterboarding': Legal Interpretation and the Continuing Struggle for Human Rights", *Boston College Third World Law Journal*, Vol. 28, pp 269-287.

(18

pp) <http://heinonline.org/HOL/Page?public=false&handle=hein.journals/bctw28&page=269&collection=journals>

- Report of the Independent Commission of Inquiry on the 2014 Gaza Conflict - A/HRC/29/52, 24 June 2015, <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/ColGazaConflict/Pages/ReportColGaza.aspx>
- Andreassen, Bård A and Gordon Crawford (2015), 'Human Rights and Development: Putting Power and Politics at the Center', *Human Rights Quarterly*, Vol 33 (3), pp 662-691. 29 sider https://bibsyst-almapiro.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_museS1085794X15300049&context=PC&vid=UIO&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=no_NO
- Christian List and Laura Valentini "The Methodology of Political Theory " in The Oxford Handbook of Philosophical Methodology Edited by Herman Cappelen, Tamar Szabó Gendler, and John Hawthorne (2016); DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199668779.013.10 (37 pp) https://bibsyst-almapiro.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_ouporr10.1093/oxfordhb/9780199668779.013.10&context=PC&vid=UIO&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=no_NO
- Focarelli, Carlo (2012), *International Law as Social Construct: The Struggle for Global Justice*, Oxford University Press, pp 89-140. (51 pp) https://bibsyst-almapiro.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_ebrary_pqebary11272942&context=PC&vid=UIO&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=no_NO
- Montgomery, Heather (2001), "Imposing Rights? A Case Study of Child Prostitution in Thailand", in Cowan, Jane K., Marie-Bénédicte Dembour and Richard A. Wilson, *Culture and Rights. Anthropological Perspectives*, Cambridge University Press, 80-102. (22 pp) **HANDED OUT/CANVAS**
- T. M. SCANLON "The Aims and Authority of Moral Theory" *Oxford Journal of Legal Studies*, Volume 12, Issue 1, 1 March 1992, Pages 1–23, <https://doi.org/10.1093/ojls/12.1.1>
- Zyberi, Gentian (2015), 'The Role and Contribution of International Courts in Furthering Peace as an Essential Community Interest', in Cecilia M Bailliet and Kjetil M Larsen (eds), *Promoting Peace Through International Law*, Oxford Univ. Press, Ch 17, pp 344-367. (23 pp) https://bibsyst-almapiro.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=TN_oxford_scholarshiposo/9780198722731.003.0017&context=PC&vid=UIO&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=no_NO

Total: 740 pp.

Recommended readings:

- Dessler, David (1991), "Beyond Correlations: Toward a Causal Theory of War", in *International Studies Quarterly*, 35 (3), pp 337-355. (35 pp) http://www.jstor.org/stable/2600703?origin=crossref&seq=2#page_scan_tab_contents
- Kidder, Robert L. (2002), "Exploring Legal Culture in Law-Avoidance Societies", in June Starr and Mark Goodale, *Practicing Ethnography in Law*, Palgrave Macmillan, pp 87-107. (20 pp)
- Swift, A. & S. White (2008): "Political theory, social science, and real politics", *Political Theory Methods and Approaches*. Oxford University Press", s. 49-69.
- Siobhán McInerney-Lankford, "Legal methodologies and human rights research: challenges and opportunities" in Andreassen, Bård A, Hans-Otto Sano and Siobhán McInerney-

Lankford (2017), *Research Methods in Human Rights. A Handbook*, London: Ed Elgar 2017.

- Steven L.B. Jensen and Roland Burke, "From the Normative to the transnational: methods in the study of human rights in history" in Andreassen, Bård A, Hans-Otto Sano and Siobhán McInerney-Lankford (2017), *Research Methods in Human Rights. A Handbook*, London: Ed Elgar 2017.
- Simon Walker, "Challenges of human rights measurement" in Andreassen, Bård A, Hans-Otto Sano and Siobhán McInerney-Lankford (2017), *Research Methods in Human Rights. A Handbook*, London: Ed Elgar 2017.

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Ja. Det meste er fremmedspråklig.

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Ja

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Fyll inn

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Fyll inn

Innmelding av oppdateringer emneinnhold

EMNEKODE OG EMNENAVN

HUMR 5502

ANTALL SIDER HOVEDLITTERATUR

530

OPPDATERT BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDET

Fyll inn

OPPDATERTE LÆRINGSKRAV (Kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap)

Fyll inn

OPPDATERT LITTERATUR (innføringslitteratur, hovedlitteratur og støttlitteratur)

Required reading:

Aspinall, Edward: 'The Construction of Grievance. Natural Resources and Identity in a Separatist Conflict', *Journal of Conflict Resolution* 51 (6): 950-972, December 2007. <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0022002707307120>

Binningsbø, Helga Malmin, 'Power sharing, peace and democracy: Any obvious relationships?', *International Area Studies review*, 2013, 16 (1) pp. 89-112 (23 pp.). <http://ias.sagepub.com/content/16/1/89.full.pdf+html>

Butenschøn, Nils, "Israeli Ethnocracy and the Israeli-Palestinian Citizenship Complex", in Nils Butenschøn and Roel Meijer (eds.) 2018, *The Middle East in Transition. The Centrality of Citizenship*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing pp 27-48 (21pp) <https://www.elgaronline.com/view/edcoll/9781788111126/9781788111126.00008.xml>

Butenschøn, Nils, Øyvind Stiansen and Kåre Vollan, *Power-Sharing in Conflict-Ridden Societies. Challenges for Building Peace and Democratic Society*, London: Ashgate, 2015, ch 2, 12 (48 pp). (WILL BE MADE AVAILABLE IN CANVAS)

*Chanock, Martin, "Culture and human rights: orientalising, occidentalising and authenticity", in Mahmood Mamdani (ed.), *Beyond Rights Talk and Cultural Talks. Comparative Essays on the Politics of Rights and Culture*, Cape Town: David Phillips Publishers, 2000, ch 1. (22 pp.)

Ekern, Stener, "Between Relations and Rights: Writing Constitutions in Mayan Guatemala", *The Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law*, 2018, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07329113.2018.1434724>. (20 pp)

*Roger Cotterrell, *Law, Culture and Society*, Ch 1 (Law and Social Theory), pp 15-28, Ch 4 (A Legal Concept of Community), pp 65-78, London: Ashgate, 2006, 28 pp.

*Derman, Bill and Anne Hellum. "Land, Identity and Violence in Zimbabwe", in Bill Derman, Rie Odgaard and Espen Sjaastad(eds.), *Conflicts over Land and Water in Africa*, James Curry 2007, pp 161-186. (25 pp.)

Eide, Asbjørn, "Citizenship and International Human Rights Law" in Nils A. Butenschøn, Uri Davis, Manuel Hassassian (eds.), *Citizenship and the State in the Middle East*, New York: Syracuse University Press, 2000, pp. 88-122. (35 pp.) http://www.google.com/books?hl=en&lr=&id=C9TkD3ugwEUC&oi=fnd&pg=PR9&dq=nils+buten-sch%C3%B6n&ots=5HAUerJ4td&sig=pZFHo7QAapQYRMd2QJ9JHItD8_s#v=onepage&q&f=false

Edwards, Alice: "The meaning of nationality in international law in an era of human rights", in Alice Edwards and Laura van Waas (eds), *Nationality and Statelessness under International Law* (Cambridge University Press, 2014), pp. 11-43 (33 pages).

*Eriksen, Thomas Hylland, *Ethnicity & Nationalism: Anthropological Perspectives*, 3rd edition, London: Pluto Press 2010, ch 1-6. (146 pp.)

*Gellner, David, "From group rights to individual rights and back: Nepalese struggles over culture and identity" in Cowan, Jane K, Marie Bénédicte Dembour and Richard A. Wilson: *Culture and Rights. Anthropological Perspectives*, Cambridge University Press, 2001, pp 177-200. (23 pp).

Peter Hilpold, Self-determination and Autonomy: Between Secession and Internal Self-determination, *International Journal on Minority and Group Rights* 24(3) (2017), pp. 302–335 (34 pages).

Kesby, Alison, *The Right to Have Rights: Citizenship, Humanity, and International Law* (Oxford University Press, 2012), pp. 39-66 (28 pages).

Lijphart, A, "Majority rule versus democracy in deeply divided societies", *Politikon*, vol. 4, 1977, no. 2, pp. 113-126. (14 pp.) <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02589347708704717>
<https://epdf.pub/majority-rule-versus-democracy-in-deeply-divided-societies.html>

Tamale, Sylvia, "Confronting the Politics of Non-Conforming Sexualities in Africa", *African Studies Review*, Vol 56 (2): 31-45, 2013, 12 pp. https://muse.jhu.edu/journals/african_studies_review/v056/56.2.tamale.pdf

Zyberi, Gentian, "Self-determination through the lens of the International Court of Justice", *Netherlands International Law Review*, vol. LVI (2009) pp 429-453. (24 pp.). <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=6864144&fulltextType=RA&fileId=S0165070X0900429X>

Recommended Reading:

Amit, Vered, "Reconceptualising Community" in Vered Amit (ed.) *Realizing Community. Concepts, social relationships and sentiments*. London: Routledge 2002, pp 1-19. (19 pp.). Available online via [Oria.no](#)

Bassiouni, Cherif M., Perspectives on International Criminal Justice, *Virginia Journal of International Law*, Vol 50 (2) (2010), pp. 269-323. (54 pp.) <http://heinonline.org/HOL/Page?public=false&handle=hein.journals/vajint50&page=269&collection=journals>

Mancini, Susana, "Rethinking the boundaries of democratic secession: Liberalism, nationalism, and the right of minorities to self-determination, *International Journal of Constitutional Law*, July-October 2008, (26 pp.) <http://icon.oxfordjournals.org/content/6/3-4/553.full.pdf+html>

Weller, Marc, "Settling self-determination conflicts: Recent developments" *European Journal of International Law*, February 2009, Vol. 20, 1 (49 pp.) <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/1/111.full.pdf+html?sid=33fd6249-f5f4-4e4e-aeba-cc5df9d08c63>

Zyberi, Gentian, 'The International Court of Justice and the Rights of Peoples and Minorities', in Christian Tams and James Sloan: *The Development of International Law by the International Court of Justice*, Oxford University Press, 2013, pp 327 – 352 (25 pp.). Available online via [Oria.no](#)

HAR EMNET INTERNASJONALE RETTSKILDER OG/ELLER FREMMEDSPRÅKLIG LITTERATUR?

Ja. Det meste er fremmedspråklig.

ER AKTUELLE KJØNNSPERSPEKTIV INKLUDERT I LÆRINGSKRAV/LITTERATUR? ER DET KJØNNBALANSE BLANT FORFATTERNE PÅ HOVEDLITTERATURLISTEN?

Ja

ANDRE OPPDATERINGER (oppdatering av «Kort om emnet» og/eller «Hva lærer du» på emnesiden)

Fyll inn

BEGRUNNELSE/BAKGRUNN/ANDRE KOMMENTARER

Fyll inn

I. International Conventions and other international instruments

- 1. UN Convention on the Law of the Sea (UNCLOS) Arts. 1-60, 76-120 and 192-237
- 2. MARPOL 73/78 Preamble (arts 1-20)/Protocol 78 (arts I-V)
- 3. MARPOL 73/78 Annex I, Regulation for the prevention of Pollution by Oil
- 4. International Safety Management (ISM) Code 2002
- 5. SOLAS, Regulations 1-20
- 6. Directive 2005/35 on ship-source pollution and on the introduction of penalties for infringements, OJ 2005 L 255/11
- [7. Directive 2009/123/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009](#)

II. Domestic legislation

- 1. Norwegian Ship Safety Act 2007

III. Literature

- 1. A. Chircop, *Regulatory Challenges for International Arctic Navigation and Shipping in an Evolving Governance Environment*, CMI Yearbook 2013, pp 408-427.
- 2. H. Honka, *Essays in Honour of Hugo Tiberg, Professor of Maritime Law*, Questions on maritime safety and liability, especially in view of the Estonia disaster, Juristförlaget, 1996, pp. 351-382.
- 3. J. Kraska & R. Pedrozo, *International Maritime Security Law*, Chapter 12. Securing the Marine Transportation System, 2013, Martinus Nijhoff Publishers, Brill, Ch 12 pp. 355-410.
- 4. A. Morrison, 'Shipping: Safety of Life at Sea', in R. Warner, S Kaye (eds.), *Routledge Handbook of Maritime Regulation and Enforcement*, G. Pamborides, *The ISM Code: Potential Legal Implications in the Journal of International Maritime Law*, 1996-2016 pp. 16156-17562.
- 5. H. Ringbom, *Global Problem - Regional solution? International Law Reflections on an EU CO2 Emissions trading Scheme for Ships*, *The International Journal for Marine and Coastal Law*, 26 (2011), pp. 613-641
- [6. Y. Tanaka, *The International Law of the Sea*, Cambridge University Press, 2012, Chapter 1, section 1.2 pp 5-9 and 1.4 pp 16-19 and Chapter 8, sections 8.1-8.6.7 pp 267-300 and sections 8.6.10-8.11, pp 309-329.](#)
- [7. R. Veal, H. Ringbom, 'Unmanned ships and the international regulatory framework'. 23, *The Journal of International Maritime Law* \(2017\), pp. 100-118](#)

Formatted: Font: Not Italic

Formatted: Font: (Default) Arial, 10,5 pt, Not Italic, English (United States)

Formatted: Font color: Custom Color(RGB(68;68;68)), Border: : (No border)

Formatted: Font: Not Italic, English (United States)

Note! The literature marked in red is not available online or in Canvas. These texts are to be found in a compendium for the seminar Safety at Sea. The title of compendium is 'MARL5110- Maritime law: Safety at Sea' and is sold at Akademika jus book store in Domus Nova, St. Olavs gate. The compendium is not available for sale until mid-September.

Original on site: <https://www.uio.no/studier/emner/jus/jus/MARL5110/h19/pensumliste/index.html>

-International Conventions and other international instruments

- 1. UN Convention on the Law of the Sea (UNCLOS) Arts. 1-60, 76-120 and 192-237
- 2. MARPOL 73/78 Preamble (arts 1-20)/Protocol 78 (arts I-V)
- 3. MARPOL 73/78 Annex I, Regulation for the prevention of Pollution by Oil
- 4. International Safety Management (ISM) Code 2002
- 5. SOLAS, Regulations 1-20
- 6. Directive 2005/35 on ship-source pollution and on the introduction of penalties for infringements, OJ 2005 L 255/11
- 7. Directive 2009/123/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009

II. Domestic legislation

- 1. Norwegian Ship Safety Act 2007

III. Literature

- 1. A. Chircop, *Regulatory Challenges for International Arctic Navigation and Shipping in an Evolving Governance Environment*, CMI Yearbook 2013, pp 408-427.
- 2. H. Honka, *Essays in Honour of Hugo Tiberg, Professor of Maritime Law*, Questions on maritime safety and liability, especially in view of the Estonia disaster, Juristförlaget, 1996, pp. 351-382.
- 3. J. Kraska & R. Pedrozo, *International Maritime Security Law*, Chapter 12. Securing the Marine Transportation System, 2013, Martinus Nijhoff Publishers, Brill, Ch 12 pp. 355-410.
- 4. G. Pamborides, *The ISM Code: Potential Legal Implications in the Journal of International Maritime Law*, 1996 pp. 56-62.
- 5. H. Ringbom, *Global Problem – Rigonal solution? International Law Reflections on an EU CO2 Emissions trading Scheme for Ships*
- 6. Y. Tanaka, *The International Law of the Sea*, Cambridge University Press, 2012, Chapter 1, section 1.2 pp 5-9 and 1.4 pp 16-19 and Chapter 8, sections 8.1-8.6.7 pp 267-300 and sections 8.6.10-8.11, pp 309-329.

Note! The literature marked in red is not available online or in Canvas. These texts are to be found in a compendium for the seminar Safety at Sea. The title of compendium is 'MARL5110- Maritime law: Safety at Sea' and is sold at Akademika jus book store in Domus Nova, St. Olavs gate. The compendium is not available for sale until mid-September.

